

BIBLICKÉ ÚKOLY

1986

1. ČTVRTLETÍ

POSLUŠNOST VÍRY

ÚVOD

V tomto čtvrtletí chceme blíže zkoumat život některých biblických postav, abychom se poučili, jaké místo má poslušnost v Božím plánu pro člověka. Význam poslušnosti zdůrazňuje celé Písmo svaté. Ti, kteří se ve víře rozhodli uposlechnout Boží vůli, zakusili požehnání. Neochota, váhavost nebo odmítání poslušnosti naproti tomu vždy znamená ztrátu Božího požehnání.

„Boha se boj a jeho přikázání zachovávej; na tom u člověka všechno závisí.“ říká Boží slovo (Kaz 12,13).

V úkolech tohoto čtvrtletí chceme nejdříve uvažovat o tom, že Bůh je nejvyšší autoritou. Dále se budeme zabývat silami, které ovlivňují naše myšlení. Ukážeme si Ježíše jako náš nejdokonalejší vzor, který „v poslušnosti podstoupil i smrt“ (Fil 2,8). Dovíme se, jak můžeme poznat Boží vůli. Ukážeme si, že s pomocí Boží milosti je možno žít i mezi lidmi, kteří neznají zákon a buď každou autoritu popírají, nebo se odvolávají na „evangelium“ a z něho si pak vybírají jen to, co se jim hodí, aby se v každé situaci mohli rozhodnout tak, jak to jim samým vyhovuje.

Dnešní křesťanská církev začíná vidět, že nedocenila a dostatečně nezdůvodnila poslušnost jako nedílnou součást života každého křesťana. Následky jsou alarmu-

jící. Dobré símě bylo zanedbáno a plevel vyrostl s ohromující bujností. Křesťanské domovy zklamaly. Ve snaze uniknout nebezpečí omylu spasení ze skutků, můžeme velice snadno upadnout do opačného omylu — spasení bez poslušnosti.

V těchto úkolech se seznámíme s osobnostmi, kterým Boží milost pomohla žít tak, aby oslavili Boha. Setkáme se však také s jinými, kteří zklamali. Jejich nedostatky jsou pro nás varováním a napomenutím (viz 1 Kor 10,1—12) a jasně nám říkají, že poslušnost Bohu je neoddělitelnou součástí křesťanského života. Poslušnost znamená život, štěstí, zdraví a radost ze života pro všechny. Poslušnost potřebujeme nejen pro časný, ale i pro věčný život.

O poslušnosti nestačí jen hovořit. Mnohem důležitější je její uplatnění v životě. Na vlastní zkušenosti se můžeme přesvědčit, že jdeme-li plni důvěry cestou, kterou nám Bůh určil, získáme plnou míru Božího požehnání.

VZDEJTE BOHU ČEST

Základní verš: Zj 14,7

Všechno na světě podléhá zákonitostem. Také lidé se ve svém životě musí řídit určitými pravidly. Například zdravotní zákony slouží k našemu dobru; když je porušujeme, dáváme v sázku své zdraví. Dopravní řád omezuje naši svobodu na silnici, ale pro usměrnění dopravy je naprosto nezbytný. V různých oblastech vědy respektují odborníci přírodní zákony.

Architekti, inženýři, malíři, hudební skladatelé a ostatní umělci se při výkonu svého povolání řídí určitými předpisy a pravidly.

Bible nás seznamuje se zákony, které dal Bůh člověku jako koruně svého stvořitelského díla. Je to především morální kodex Desatera, který upravuje vztah člověka k Bohu i k bližnímu. Tato pravidla jsou výrazem Boží lásky k člověku a čas ani místo nemají na ně žádný vliv — jsou neměnná.

1. Boží autorita

Na čem se zakládá Boží autorita? Řím 11,33—36

Každý není ochoten uznat bez výhrad Boží svrchovanost. Již faraón kdysi řekl Mojžíšovi: „Kdo je Hospodin, že bych ho měl poslechnout...? Hospodina neznám...“ (2 Moj 5,2). Tento výrok se v Písmu i v dějinách v různých obměnách stále opakuje. Bůh však „nepřestal dosvědčovat sám sebe“ (Sk 14,17).

Jaké stanovisko by měl Boží lid na zemi zaujmout k Boží autoritě? Juda 24,25

Jaké svědectví věřícím skýtá o Bohu vesmír, existence života a Božího lidu na zemi?

1. Vesmír svědčí o jeho tvůrčí síle. Skutečnost Božího stvoření z ničeho daleko přesahuje možnosti našeho chápání. Proto jsme vyzýváni: „...poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7). Měli bychom se vyvarovat toho, abychom posuzovali Boha podle svých měřítek (Ž 50,21).

2. Příroda svědčí o trvalé Boží péči o jeho stvoření.

Žádné stvoření se nedokáže udržet na živu samo. Příroda, která skýtá každému tvoru obživu, je jedním z důkazů, že „On ... nese všechno svým mocným slovem“ (Žid 1,3).

3. Boží lid je důkazem a předmětem Boží spásné moci (Ž 145,15.16). Každému biblickému zaslíbení předchází důkaz Boží moci. Předivné vysvobození Izraele z Egypta mělo být poučením jak pro faraóna, tak i pro izraelity, aby poznali, kdo je Bůh a proč ho člověk musí poslouchat (2 Moj 20,2).

2. Ježíšova autorita

Jak se projevila Ježíšova autorita na zemi? Luk 4,32—36; Jan 7,45.46

Když anděl Páně zvěstoval pastýřům narození Ježíše v Betlémě, řekl o novorozeňátku: „Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán...“ (Luk 2,11). Sám Ježíš hovoří ke konci svého pozemského života podobným způsobem o sobě: „Nazýváte mne Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem“ (Jan 13,13).

Ježíšova autorita se projevila i v tom, že měl moc vítězit nad silami přírody (Mar 4,37—41), nad démony (Mar 5,1—19), nad nemocemi (Mar 5,25—34). Konečným důkazem Boží síly je jeho největší vítězství nad nepřítelem — nad smrtí (viz 1 Kor 15,25—26).

Když chceme vědět, jakou pravomoc měl Ježíš, musíme si položit důležitou otázku, kterou kladl On sám: „A za koho mne pokládáte vy?“ (Mat 16,15). Nemůžeme oddělovat jeho moc od jeho osoby. Svrchovanou Ježíšovu autoritu uznal i Tomáš, když řekl: „Můj Pán, můj Bůh“ (Jan 20,28).

Jak se v budoucnu projeví Ježíšova moc? Jan 3,35—36; Fil 2, 10—11 (1 Petr 3,22)

3. Autorita Ducha svatého

Jak působí Duch svatý na člověka? Jan 16,8.13

Bez působení a moci Ducha svatého by nebylo člověka, který by uvěřil v Ježíše Krista. Třetí osoba Božství zřetelně ovlivňuje jednání člověka.

Působí na člověka tak, že je hluboce zarmoucen nad svými hříchy, lituje jich a touží se jich zbavit (Jan 16,8).

Duch svatý mění srdce člověka a skrze znovuzrození jej přivádí do Boží rodiny (viz Jan 3,5.6; EGW: Touha věků str. 112). Duch svatý nás také vede ke svědecké službě. Lidé zdrženliví, bázliví, kterým se dostalo jen nepatrného vzdělání, se pojednou stávají odvážnými svědky Kristova evangelia (Sk 4,31).

Jak se projevilo působení Ducha svatého ve zkušenosti Filipa a komorníka? Sk 8,26—31.36—39

Tento příběh objasňuje dvojí působení Ducha svatého: Duch svatý vede ty, kdo mu slouží. Duch svatý rozděljuje v církvi dary (1 Kor 12,4—11) podle své vůle a vyslýchá prosby o určité dary, pokud splnění prosby poslouží dobrému účelu.

4. Autorita bible

Proč se žádná náboženská kniha nevyrovná Písmu svatému? 2 Tim 3,15.16

Existuje mnoho pozoruhodných knih o náboženství a víře, které ovlivňují životy miliónů lidí. Pravý křesťan uznává však nade vše autoritu Božího slova. Proto jsou velmi důležité otázky, které se týkají jeho spolehlivosti a toho, co nám může i v dnešní době dát. Opravdoví následovníci Kristovi věří, že „veškeré Písmo pochází z Božího ducha“ (2 Tim 3,16).

Kristus je Boží slovo. Hovořil z Boží moci. Totéž platí o psaném slově — o bibli. Mnohým je bible jako lampa bez oleje, protože víru zaměňují za spekulace, které přináší jen nepochopení a zmatek. Tento nesprávný přístup ke studiu a kritika některých pasáží vedly k tomu, že mnozí přestali Písmu věřit.

Jak o sobě a svém učení hovořil Pán Ježíš? Luk :24,25—27 (Jan 7,15—17)

5. Dáblova „autorita“

K čemu nás apoštol vybízí vzhledem k tomu, že jsme vystaveni útokům nepřítele? Ef 6,10—12

Mnozí lidé dnes popírají existenci satana, případně z něho udělali neškodné pohádkové strašidlo. Ježíš za svého pozemského života odporoval jeho moci. Svě následovníky varuje před jeho zákeřným působením. Jeho moc je založena na klamu (Jan 8,44; Zj 12,9),

proniká všude (1 Jan 5,19), je namířena proti Bohu (Iz 14,13.14). Boží odpůrce se snaží získat moc nad Ježíšovými následovníky (Mat 24,24), avšak čas jeho působení je vymezen (Zj 12,12).

6. Boží autorita je založena na lásce

Jaké zaslíbení Bůh vždy spojoval s výzvou k poslušnosti? Iz 1,19

Zatímco satan projevuje svoji moc násilím a nenávisť, Bůh uplatňuje svoji autoritu lásky a starostlivosti o všechny své tvory. Izaiáš píše, že Bůh ve své otcovské lásce volá všechny ztracené k návratu do své náruče (Iz 55,6—7). Přestože Bůh nenávidí hřích, hříšníky miluje a ve svém Synu podal o tom přesvědčující důkaz.

Z čeho poznáváme, že následování Ježíše je věc dobrovolná a že je záležitostí osobního dobrovolného rozhodnutí, nikoli donucení? Mat 11,28—30.

Kristus nikdy nenutí, abys s ním souhlasil. Nevložil na žádného ze svých následovníků břemeno, které by nemohl unést. Tomu, kdo jej následuje a vezme na sebe jeho jho, stává se toto břímě požehnáním, protože Bůh je nadlehčuje svou láskou. Jak odpovíme na Boží lásku? Můžeme o ní pochybovat, ignorovat ji, nebo se před ní sklonit a poslouchat ji. Rozhodnout se však musíme sami.

---

2. úkol — 11. ledna 1986

KRISTOVA POSLUŠNOST

Základní verš: Iz 53,6

Tento týden budeme hovořit o Ježíšově poslušnosti. Budeme studovat plán, který připravila nebesa, podle něhož Spasitel přijal trest za naši neposlušnost, aby nás směl přivést jako poslušné syny a dcery zpět k Bohu.

Abychom aspoň zčásti pochopili, co znamenalo pro Krista zůstat poslušným až do smrti, v zájmu našeho spasení, měli bychom si napřed přečíst Iz 53 kapitolu. Jako Krista vedla k poslušnosti láska k nám, tak bychom měli i my poslouchat s důvěrou, kterou v nás

probudila Boží láska. Víra v něj by nás měla probudit k poslušnosti, vedoucí k čínorodé lásce.

1. Boží řešení

Proč má poslušnost rozhodující význam ve vztahu člověka k Bohu? Řím 5,19

Bůh dal člověku svobodnou vůli a chtěl, aby mu zůstal věrný a projevoval mu lásku. Jediným omezením, o němž nám bible podává zprávu, byl strom vědní dobrého a zlého, z něhož nesměli jíst (1 Moj 3,2—3). Naši první rodiče v ráji zklamali Boha. Byli neposlušní a tato skutečnost má dodnes nedozírné následky. Když byli Adam a Eva vyhnáni ze zahrady Eden, muselo tuto zahradu opustit vlastně celé lidstvo. Všichni další lidé se narodili za branami ráje a nosí v srdci větší či menší touhu vrátit se zpět (Řím 5,12; Ž 51,5). Někteří považují za nespravedlivé, že pro jediného člověka trpí celé lidstvo. Boží spravedlivost se však projevila v plánu, který Bůh připravil k záchraně lidstva. Tímto skutkem Boží lásky může každý opět získat obraz Boží. I když společně s Adamem sdílíme porážku, můžeme se podílet i na vítězství tohoto dokonalého poslušného „druhého Adama“ (viz Řím 5,18). To je Boží řešení.

2. Jako jeden z nás

Jak se pokusil apoštol Pavel vysvětlit Kristovu poslušnost? Fil 2,6—8

Pýcha vede ke svévoli, umíněnosti a prosazování svého „já“, pokora k ochotné poslušnosti vůli Boží. Gán Ježíš sám svým vlastním příkladem ukázal, jak má člověk poslouchat. Jako každý jiný člověk, musel i Ježíš přemáhat sebe. Protože se díváme na Ježíše — člověka — svýma omýlnýma očima, dopouštíme se mnohých chyb. Když jeho lidské existenci připisujeme moc, kterou my nikdy v boji se satanem mít nebudeme, popíráme tím vlastně jeho lidství. Svoji ospravedlňující moc dává Ježíš každému, kdo jej vírou přijímá.

V jaké souvislosti čteme poprvé o tom, že „Syn člověka“ byl poslušný? Luk 2,49.51

Když se díváme dírkou, která zůstala v plotě po dřevěném suku, uvidíme celé zorné pole. Podobně si

můžeme z jediného verše vytvořit obraz o pozemském životě Pána Ježíše — o pokojných letech jeho mládí a počátcích jeho dospělosti. Ježíšova poslušnost se projevila i v úctě k jeho rodičům. Tím dal příklad všem mladým lidem. Přestože jeho rodiče byli chudí a Josef pouze jeho nevlastním otcem, Ježíš je poslouchal. Odložil svou božskou moc, takže byl závislý na radě a vedení lidí. Ten, jenž stvořil světy svým slovem (Kol 1,16), se musel naučit řemeslu, aby si vydělával na živobytí.

3. Křest a pokušení

Jaký smysl měl Ježíšův křest? Mat 3,15—17

Ježíšův pozemský život nepoznamenala žádná skvrna hříchu. Nebylo mu možno vytknout žádná přestoupení. V každé situaci poslouchal svého nebeského Otce. Dal se pokřtít Janovým křtem, jako by byl hříšník, protože si to přál jeho Otec a aby nám ukázal cestu k novému životu (Iz 53,12).

V čem se projevila Ježíšova poslušnost, když byl pokoušen na poušti? Mat 4,1—4

Prostuduj: EGW Touha věků str. 75—82

4. Všechna království světa

Jak odolal Ježíš třetímu ďáblovu pokušení? Mat 4, 8—10 (Mat 16,24—26)

Tímto pokušením chtěl nepřítel působit na nejcitlivější stránku Ježíšova lidství. Nabízel mu možnost stát se pánem světa bez utrpení nad golgotským křížem. Kladel si však podmínku — chtěl, aby se mu Ježíš poklonil. Ježíš se však mohl stát vládcem světa jen když se sám stane obětí. EGW k tomu dodává: „Pokušení, které Ježíšovi připravil satan, bylo mnohem těžší než Adamovo a také okolnosti byly mnohem závažnější.“

Proč se nemusíme cítit ztraceni a opuštěni, jestliže známe Boha? 1 Kor 10,13

Když důvěřujeme Bohu a chceme se řídit jeho vůlí, dá nám sílu, o jaké nemáme ani tušení. Ježíš zůstal poslušný, i když byl stále vystaven pokušení — „jako my“: a) být populární (Jan 6,15); b) dávat přednost

příbuzenským vztahům (Mat 12,46—50); c) jít cestou kompromisů (Jan 6,60—65); d) řídit se radou svých přátel (Mat 16,21—23).

Jaké pokušení se skrývalo v návrhu, který Petr přednesl Pánu Ježíši na hoře? Mat 17,1—4; Luk 9,28—33

Petr ještě nikdy neviděl Ježíše tak, jako na této hoře. Tváří v tvář jeho nádherné proměně se Petrovi zdálo nemožné, že jeho Pán a Mistr má podstoupit hanbu, utrpení a nakonec i smrt. Nádhera a sláva — to ano, ale kříž nikoliv. Ježíš věděl, že na této hoře nemůže zůstat. Byla zde ještě jedna hora — ta, na které bude postaven kříž. Na tuto horu musí odejít kvůli nám, pro naše viny, proto, že chce splnit vůli svého Otce.

5. „Ne tak, jak chci já“

Jak se dařilo Ježíši zcela podřídít svou vůli Bohu? Mat 26,39.42

Syn Boží přijal kalich utrpení, abychom pro jeho zásluhy mohli pít kalich požehnání. Jeho lidská podstata se vzpírala vypít tento hořký pohár a mohl se pokusit o svou záchranu. Avšak pomyšlení, že by se protivil vůli svého Otce a tím připravil lidstvo o spasení, mu nedovolovalo vyhnout se takovému rozhodnutí.

Jaký význam přikládá pisatel listu Židům Ježíšovu modlitebnímu zápasu v getsemanské zahradě? Žid 5,7.8

V Getsemane prosil Ježíš učedníky, aby bděli a modlili se. Učedníci však usnuli (Mat 26,38—41). Modlitba — „Staň se podle tvé vůle, nikoli tak, jak chci já“, otevřela dveře našemu spasení. Když Ježíš vyslovil tato slova, nastoupil cestu k vítězství. Jak jsme často neteční, jak často zapomínáme a umdléváme, kdž máme jako křesťané povinnost podpořit na modlitbě člověka, který zápasí s pokušením.

6. Poslušnost až k smrti

Odkud čerpal Ježíš sílu bezprostředně před svou smrtí? Mat 27,46

Po otázce, kterou vyvolala nejhlubší opuštěnost, vyslovil Ježíš slova „Dokonáno jest“ (Jan 19,30). V nich

máme my hříšníci záruku, že můžeme být zachráněni. To, že jsme Boha opustili, je podstatou skutečného „pekla“, které budou prožívat neposlušní ve chvíli své věčné záhuby. Ježíš však vzal na sebe dobrovolně trest, který patřil neposlušným. Když Ježíš visel na kříži, nesl na svých ramenou tíhu hříchů všech hříšníků celého světa.

Zač vděčíme poslušnosti a lásce Ježíšově? 2 Kor 5,21
(Viz EGW: Touha věků str. 13)

3. úkol — 18. ledna 1986

POZNÁNÍ BOŽÍ VŮLE

Základní verš: Kol 1,9.10

Otázka poznání Boží vůle byla pro věřící v době apoštola Pavla právě tak důležitá a přirozená, jako pro nás. Důležitá je rovněž odpověď. Poznání „jeho vůle“ z Kol 1,9.10 se vztahuje na způsob jednání, které dělá Bohu čest, ale v širším smyslu i na „pochopení“ celého Božího plánu. Komu se dostalo tohoto poznání, pro toho nabývají Boží cesty, které se zdají často tak záhadné, nového významu. Je mu jasné, že Bůh má s jeho životem určitý záměr, a proto se bude snažit plnit jeho vůli.

Povzbudí nás, když vidíme, jak velkou cenu máme v Božích očích. Bůh s námi uskutečňuje svůj plán. On si přeje, abychom tento plán poznali i my. Ten, jenž řídí hvězdy, bude řídit i naši cestu. Hvězdy nemají možnost změnit svou dráhu, ale my lidé máme možnost volby a můžeme se dát cestou, která vede ke smíření s Bohem. Proto se člověk ptá, jak by se měl v různých situacích zachovat.

1. Boží zájem o člověka

Proč bychom měli klást Boží vůli na první místo?
1 Jan 2,17

Na rozdíl od všeho pozemského má Boží slovo věčnou platnost. Naše poslušnost se projeví v tom, že si ho vážíme, posloucháme ho a dáváme mu patřičné místo ve svém životě. Přitom poznáváme stále jasněji

Boží vůli. Pavel vyzývá věřící, aby zkusili „...co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé“ (Žid 12,2). O věřících v Kolossách vyjadřuje naději, že budou stát pevně a budou věrně plnit Boží vůli (Kol 4,12).

Někomu se zdá těžké uvěřit, že Bůh se o něho osobně zajímá. Ještě těžší je představa, že Bůh s ním má plán, že ho chce osobně vést a ukázat mu cestu k zachráně (viz Jer 1,5; Gal 1,15). David vyjadřuje tyto pocity slovy: „Vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů... Co je člověk, že na něho pamatuješ?“ (Ž 8,4,5).

Proč je věřící v bezpečí jen tehdy, když se dá vést Bohem? Jer 10,23 (Př 14,12)

Plnit vůli Boží znamená pro jednotlivce nejdříve obrácení — odvrácení se od hříchu a za druhé — posvěcený život. Jak říká apoštol Pavel v 1 Tes 4,3: „Neboť toto je vůle Boží, vaše posvěcení.“

2. Bůh miluje upřímné

Oč bychom měli upřímně prosit? Ž 86,11

Obecně se dá říci, že Bůh nás nepovede nadpřirozenými cestami a událostmi, nebude-li to zvláště nutné, ale vede nás zcela jednoduchým a jasným způsobem, který nám ukazuje bible (Ž 32,2; Iz 58,11; Jan 8,12). „Ti, kdo se rozhodnou, že neučiní nic, co by se Bohu nelíbilo, předloží svou věc Kristu a pak už budou vědět, jak si správně počínat. A dostane se jim nejen moudré rady, ale i síly k poslušnosti i ke službě, jak to odpovídá Kristovu zaslíbení!“ (EGW: Touha věků str. 471)

Co je předpokladem, abychom mohli v každodenním životě zakoušet Boží vedení? Ž 139,23.24

Věrný následovník velkého umělce, hudebníka či malíře, se celým srdcem odevzdá svému mistru. Při trpělivém studiu mistrova umění žák pozná, že se vyplatí mistra poslechnout. Kristus nás žádá, abychom celým srdcem důvěřovali jeho vedení a byli zcela závislí na jeho síle. Moudrý člověk se učí ze svých chyb a varuje před nimi i ostatní. Když se Šalomoun poučil ze svých chyb, napsal, že člověk může Pánu důvěřovat celým srdcem, avšak na svou rozumnost spoléhat nemůže (Přísl 3,5,6).

3. Bůh vede svým slovem

Za jakých podmínek nás může Boží slovo vést? Luk 6,46

Někteří říkají, že jim bible připadá těžká, že mnohým věcem nerozumějí. Často je tomu tak, že mnohým lidem připadá těžké řídit se radami Písma, kterým velmi dobře rozuměli. Tento druh pokrytectví může zabránit Božímu požehnání a stát v cestě jeho vedení (Mat 6,5). Na druhé straně si musí člověk uvědomit, že bible není podrobná mapa, na níž je vyznačen každý strom a každá cestička. Udává spíše celkový směr.

V jaké míře je Písmo vůdcem našeho života? 2 Tim 3,16.17

Na jednu velmi vychytralou otázku saducejského znalce Písma odpověděl Ježíš: „Mýlíte se, neznáte Písma ani moc Boží“ (Mat 22,29). Chceme-li zakusit Boží vedení, je důležité obojí, porozumění Písmu i Božímu vedení. Z bible se učíme poznávat Boha. Učíme se, jaký je a podle jakých pravidel vede člověka. Bůh povede i nás, když uposlechneme jeho vůli, kterou nám již ukázal (Jan 7,17).

Boží vůli můžeme přirovnat ke svitku, který se nám rozvine v té míře, v jaké jsme ochotni uposlechnout. Bůh nám neslibil, že nám dá vidět daleko kupředu, ale „činí krok muže pevným“ (Ž 37,23) a nazývá své slovo „světlem pro mé nohy“ (Ž 119,105).

4. Duch svatý jako vůdce

Jakou zkušenost mohou věřící stále znovu prožívat? Iz 30,21

I když Boží hlas neslyšíme svýma ušima, přesto k nám Bůh promlouvá svým Duchem, hlasem, který nás uvnitř přesvědčuje. Tím ovlivňuje naši mysl, naši vůli a cit. Bůh nám dal možnost ovládat sílu naší vůle a možnost rozhodování. Přeje si, abychom se sami rozhodli, že budeme spoléhat na něho tak, jako dítě zcela samozřejmě důvěruje větší moudrosti svého otce. Obrácení znamená dát první místo ve svém srdci Bohu. Posvěcení začíná tehdy, když Pánu dovolíme, aby zůstal v našich srdcích, když se na něho plně spoléháme, když se řídíme jeho vůlí a nikoli svou vlastní.

Kdo se plně odevzdal Bohu, toho Bůh povede. Hříšné záliby v životě člověka však brání Božím vedení (Ž 66,18).

S čím se spojuje přijetí Ducha svatého? Jan 16,13; 14,26

Duch Boží nás nikdy nepovede cestou, která by nebyla v souladu s tím, co říká Písmo svaté. Mnozí lidé, kteří tvrdili, že na ně působí Duch svatý a prohlásili, že už nepotřebují další vedení Božím slovem, zlehčovali působení Ducha svatého. Takoví lidé se nechávají ovládnout dojmy a pocity, které zaměňují za Boží hlas, ale duch, který je ovládá, není Duch Boží. Dát na pocity a přitom zapomínat na rady Boží, rady Písma, může vést jediné k nejistotě, klamu a nakonec k záhubě. (Viz též: EGW Vítězství lásky Boží str. 10.11)

5. Umění čekat

Co máme dělat, abychom poznali Boží vůli? Jak 1,5.6

Jen Bůh ví, jak těžká jsou pro nás některá rozhodování. Někdy bychom udělali nejraději to, co král Ezechiáš. Tento král byl znepokojen výhrůžnými dopisy svého mocného protivníka, který chtěl obklíčit Jeruzalém. Neviděl jinou možnost záchrany než jít do chrámu a s modlitbou dopisy „rozložit před Hospodinem“ (viz 2 Král 19,14.15).

Co znamená svěřit své cesty Pánu a doufat v něho? Ž 37,5.7 27,14

Bůh nám vždy neukáže svou vůli tak, že nám přímo otevře dveře. Může se stát i pravý opak — často dveře i zavírá. Tuto zkušenost zažil také apoštol Pavel. Na své druhé misijní cestě chtěl jít kázat do Malé Asie. Duch mu však „zavřel dveře“, zabránil mu jít do těchto končin. Poté se apoštol pokusil dostat na sever k Černému moři, ale „Duch Ježíšův“ mu to nedovolil. Musel odejít do Troády, kde měl vidění, které ho volalo do Macedonie. Potom se „bez váhání“ vypravil na cestu, aby také v Evropě mohlo být kázáno evangelium (Sk 16,6—9).

6. Zúsobená radost

Jak Ježíš znázornil, že se neustále podřizuje svému Otci? Jan 4,34

Veden Duchem svatým musel Ježíš „projít Samař (Jan 4,4), ačkoli do Galileje se obvykle chodilo cestou. Duch svatý ho vedl právě tudy, protože zachránit ženu — samaritánku. Filip se pod vlivem Božího ducha — zdánlivě proti zdravému rozumu — vzdává své úspěšné misionářské práce a vydává se na cestu do pouště (Sk 8,26—39). Protože ihned uposlechl Boží výzvy, získal pro Krista jednoho člověka a pokřtil ho. Tento „komorník“ byl na zpáteční cestě do Etiopie a tam sdělil své radostné poselství ostatním. Takto se naplnila slova Žalmu: „Mouřenínská země rychle vztáhne ruku svou k Bohu.“ (Ž 68,32). Nemohlo by více lidí prožít takovou radost, kdybychom byli ochotni více dbát pokynů Ducha svatého?

4. úkol — 25. ledna 1986

POSLUŠNOST VĚŘÍCÍCH

Základní verš: Jer 7,23

V bibli najdeme různé stupně reakcí na setkání s pravdou. Člověk zkoumá (1 Tes 5,21), pak poznává pravdu (1 Tim 2,4), důvěřuje jí (2 Tes 2,13), následuje přijatou pravdu (1 Petr 1,22), miluje pravdu (2 Tes 2,10), v pravdě se raduje (1 Kor 13,6). To platí i o poslušnosti věřících.

Poznat Boží vůli je velice důležité, ale sama její znalost nikoho nezachrání. Věřit, že je správné dát Bohu první místo v srdci, je v podstatě bezcenné, když tato víra nevede i ke skutkům a důkazům tohoto poznání. Od poznání Boží vůle jsme tedy dospěli k poslušnosti. Jen když Boha opravdu milujeme, můžeme ho skutečně poslouchat. Taková láska však není vlastní naší hříšné přirozenosti. Proto je zapotřebí, aby člověk znovuzrodil.

Duch Boží, pokud mu nebráníme, vkládá do nás touhu konat Boží vůli a zároveň nás vede k tomu, aby-

chom ji skutečně plnili. „Raději chci umět poslouchat, než dělat zázraky“, řekl jednou Martin Luther. Je to skutečný zázrak, když někdo celým srdcem slouží Bohu. Taková poslušnost nemá nic společného s přetvářčivým zákonictvím, je to jen radostná odpověď na Boží dobrotu. David říká: „Plnit, Bože můj, tvou vůli podle svých přání, tvůj zákon mám ve svém nitru“ (Ž 139,9). Pokud je srdce naplněno touhou řídit se Boží vůlí, je také poslušnost Božího zákona pro člověka radostí. Poslušnost se však stává břemenem, nenosíme-li Boží zákon v srdci, ale pouze „v hlavě“ — chápeme-li ho jen svým rozumem.

Poslušnost věřícího člověka nazývá apoštol Pavel „poslušností ke spravedlnosti“ (Řím 6,16).

1. Nejvyšší vzor

Co pro nás znamená „jít v Ježíšových šlépějích“?
1 Petr 2,21

Kdo se musí brodit vysokým sněhem, je rád, když mu již někdo, kdo šel před ním, prošlapal cestu. Přeneseme-li toto přirovnání do oblasti duchovního života, pak Kristova poslušnost nám slouží jako příklad. Ježíš se stal „všem, kteří ho poslouchají... původcem věčné spásy...“ (Žid 5,9). Poslušnost však není prostředkem, ale ovocem spasení, důkazem, že jsme spaseni (Kaz 12,13).

Ježíš žil svůj pozemský život v naprosté závislosti na vůli svého Otce. Bůh nám dává svou milost, abychom ze všech sil mohli napodobit Kristův vzor.

Jaký máme prospěch z Ježíšovy poslušnosti? Gal 1, 3.4 (2 Petr 1,11)

Někteří křesťané myslí, že stačí jen víra a poslušnost odmítají. Písmo však jasně říká, že víra v Kristovy zásluhy nás činí způsobilými pro Boží království jen tehdy, dává-li nám sílu poslouchat. Stručně řečeno, milost nemá nahradit to, co od nás žádá poslušnost.

Kristus přišel na zem, vzal na sebe podobu člověka jako náš zástupce ukázal v boji se satanem, že člověk — jako Boží stvoření — může ve spojení se svým Otcem a Duchem svatým splnit všechny Boží požadavky.

2. Lidská přirozenost

V čem se liší „tělesný“ člověk od člověka „uchovního“? Řím 8,7—9

Pro svůj zdeděný i získaný sklon ke hříchu jsme se stali nepřáteli Božího zákona (viz 1 Kor 2,14). Malé dítě obvykle nerado poslouchá rodiče, když k tomu nemá chuť. Člověk nemiluje Boha a neposlouchá jeho zákony, když po tom netouží. Jeho vlastnosti a způsob myšlení jsou tak narušeny hříchem, že člověk ztratil přirozenou schopnost řídit se Božími zákony.

Co nám říká slovo „dokonalý“ o nemenitelnosti Božího zákona? Z 19,8

Které praktické naučení o plnění Boží vůle nám Ježíš podává prostřednictvím svých podobností u Mat 21,28—31?

Kozumní rodiče by nikdy nepovažovali za skutečnou poslušnost pouhý pocit dítěte, že uposlechl a pouhá slova „mám tě rád“ by nikdy nepovažovali za pravou lásku. Ani my nemůžeme čekat, že Bohu stačí náš pocit poslušnosti a že oceňuje naše slova, která mu nabízíme místo lásky, kterou mu dlužíme.

3. Zákonictví a poslušnost

Jaký byl Ježíšův úkol na této zemi? Mat 5,17—19

Je zásadní rozdíl v tom, jestli člověk zachovává zákon ze strachu, nebo zda dobrovolně a ochotně uznává jeho autoritu. Zákon může být člověku kletbou, nebo požehnáním. Svým spásitelným dílem „nás Kristus vykoupil z kletby zákona“ (Gal 3,13).

Proč nemůže vést pouhé zachovávání zákona ke spášení? Řím 10,3

Boží děti by se měly varovat zvláště dvou omylů. První z nich záleží v tom, že se spoléháme na své vlastní zásluhy a důvěřujeme jim natolik, že si myslíme, že bychom se sami dovedli smířit s Bohem. Kdo se pokouší dodržovat zákony svým vlastním úsilím, shledá, že je to nemožné. Vše, co člověk koná bez Krista, je sobecké a hříšné. Jedině vírou získaná Kristova milost má na náš život posvěcující vliv.

Dalším nesprávným a neméně nebezpečným názorem je, že Kristus osvobozuje člověka od zachovávání zá-

kona. Pouhé skutky nám nikdy nezajistí spasení. Bylo by však omylem, kdybychom tvrdili, že naše skutky nemají nic společného s našim spasením.

Co říká apostol Pavel o spasení skrze „vlastní spravedlnost“? Řím 10,3

Zakonicství se neslučuje s pravým křesťanstvím, protože popírá milost Boží. Poslušnost se nedá ztotožňovat se zakonicstvím, ale kdo se snaží poslouchat a konat dobré skutky proto, aby si získal zásluhy u Boha, jedná zákoniccky. Ježíšovou smrtí na kříži byla platnost deseti přikázání nesporně potvrzena. Kdyby byl zákon zrušen, byl by také přestal hřích. Neexistovala by pak žádná „odplata za hřích“ a nebylo by zapotřebí žádného Spasitele. Mravní zákon je věčný jako Bůh sám. Zákon není tedy zapotřebí měnit, ale lidské srdce se potřebuje změnit, aby mohla být odstraněna ze světa vzpoura proti Bohu. Proto řekl Ježíš Nikodémovi: „Musíte se narodit znovu“ (Jan 3,7).

4. Nové srdce

Co zaslíbil Bůh ještě v době Staré smlouvy? Žid 8,10 (Jer 31,33)

Celý svět žasne nad tím, jakého stupně vývoje dosáhla např. dnešní medicína. Lékaři dovedou provést i transplantaci lidského srdce. Často se však stane, že tělo nový orgán nepřijme. Pomalu se medicíně daří překonat i tento problém. V lepším případě prodlouží nahrazený orgán na poměrně krátkou dobu život člověka.

Bůh touží vepsat svůj zákon do našich myslí a srdcí, ale můžeme ho i odmítnout. Potom však zahyneme. Když však Bohu dovolíme, aby v nás uložil svůj zákon, i pak nás tak změní, že celé naše staré smýšlení bude jiné a my s Kristovou pomocí dosáhneme věčného života.

Proč se láska k Bohu stává opravdovou posilou v životě křesťana? 1 Jan 4,19; Jan 14,15

Láska a poslušnost jsou dvě strany jedné mince.

5. Naděje na slávu Boží

Jak silně zapůsobila na apoštola Pavla změna jeho smýšlení? Gal 2,20; Fil 3,7—9

Kristus k nám přichází skrze Ducha svatého. Pavel nazývá tuto Kristovu přítomnost v nás „tajemstvím“ duchovní obnovy (Kol 1,27), které poznají jen ti, kteří chtějí být jako Ježíš. Tentýž Ježíš, který se stal dobrovolně člověkem jako my, avšak člověkem bez hříchu, nám nabízí, že bude v nás přebývat svým svatým Duchem. Jako kdysi on uposlechl místo nás, tak nyní v nás vzbudí poslušnost, která potrvá, pokud budeme žít. Bude působit proti „přirozeným“ sklonům, o nichž jsme již hovořili ve 2. oddíle tohoto úkolu. Ježíš, jenž zná všechny stránky lidství, neváhá přebývat v srdci každého člověka, který ho ochotně přijímá. Přináší s sebou svou slávu (Kol 1,27) a tím i naději Boží slávy.

Jaký význam má v našem životě víry skutečnost, že Ježíš je stále tentýž — věra, dnes i na věky? Zid 13,8; Zj 1,17.18

„Kristus zachraňuje lidi ne v hříchu, ale od hříchu; a ti, kdož ho milují, prokáží svou lásku poslušností. Veškerá pravá poslušnost vychází ze srdce. Kristus konal všechno srdcem. A podvolíme-li se, ztotožní se Kristus s našimi myšlenkami a cíli a přizpůsobí naše srdce a mysl své vůli tak, že provádění našich vlastních rozhodnutí bude jen v souladu s poslušností Kristu. Naše vůle, očištěná a posvěcená, najde své největší potěšení v tom, že bude konat jeho dílo. Poznáme-li Boha — a je naší výsadou ho poznat — stane se náš život životem neustálé poslušnosti. Oceníme-li povahu Kristovu a budeme-li obcovat s Bohem, stane se nám hřích ošklivostí. Jako Kristus žil podle zákona, když žil v lidské podobě, i my tak můžeme žít, přimkneme-li se ke Všemohoucímu, aby nám dal sílu.“ EGW: Touha věků str. 471.

6. Neomezená pomoc

Čím se věřící může právem chlubit? 1 Kor 1,30—31

Když Ježíš odpovídá na naši touhu po osvobození od viny a hříchu, pomáhá nám zároveň překonat moc hříchu, vítězit nad ním. Na Ježíši závisí nejen naše

nespravedlnění, ale také naše posvěcení. neboť skutečná poslušnost se projevuje posvěceným životem a je prostá jakékoli sebechvály a vyvyšování.

Čím se vyznačuje po duchovní stránce lid poslední doby? Zj 14,12

Jestliže poslušnost pochází z lásky a upřímné víry, Bůh ji přijímá i když zdaleka není dokonalá. Platí zde slova napsaná ve 2 Kor 8,11—12: „Každý ať dá podle toho, co má, vždyť je-li zde tato ochota, pak je dar před Bohem cenný podle toho, co kdo má, ne podle toho, co nemá.“

---

5. úkol — 1. února 1986

ABRAHAM — BOŽÍ PŘÍTEL

Základní verš: Žid 11,8

Abraham je nám příkladem dokonalé a ochotné poslušnosti. Ačkoli nevěděl, kam má jít, nepochyboval a šel. Neptal se „proč“. Uposlechl příkazu, který mu dal sám Bůh. Musel se však ještě mnohému naučit. V době, kdy se upevňovala jeho víra, občas klesal a nejednal vždy tak, jak Bůh chtěl. Proto se musel za tvrdých podmínek naučit „očekávat na Pána“. Abraham dává naučení, že všichni se musíme učit v Boží škole poslušnosti, ale každý postupujeme kupředu jinou rychlostí.

Bible hovoří o tomto muži víry jako o „příteli Božím“ (Iz 41,8; Jak 2,23). Měli bychom vést takový život, aby se to dalo říci i o nás. Jako „Boží přítel“ měl Abraham možnost uvidět Krista — vidět den Kristův. „Spatřil jej a zaradoval se“ (Jan 8,56). Věděl, proč „upíral naději k městu s pevnými základy, jehož stavitелеm a tvůrcem je sám Bůh“ (Žid 11,10). Byl přesvědčen, že ten, kdo mu dal zaslíbení, je věrný (viz v. 11). Budeme-li následovat Abrahamova příkladu, bude naše víra stejně neochvějná a dojde stejného ocenění.

1. Bůh povolává Abrahama

Proč považujeme Abrahamovo uposlechnutí Boží výzvy za velký čin víry? 1 Moj 12 1.4

Některí lidé si myslí, že Abraham byl povolán z nějaké velmi zaostalé země. Archeologické výzkumy však dokazují, že na území, na němž ležely Ur Kaldeiské, byla vysoce vyspělá civilizace s čilým obchodním městem. Lidé města Ur v době Abrahamově (asi 2000 let př. Kr.), žili ve dvouposchoďových domech, v nichž byly místnosti pro rodinu, služebnictvo a hosty. Mnohé domy měly jakousi kapličku, kde rodina uctívala svého rodinného boha. Z hlíněných tabulek se dovídáme, že i na tehdejší poměry měli vyspělou vědu — dokázali řešit i složité matematické úkoly. Město Ur poskytovalo svým obyvatelům hmotný blahobyt a bylo střediskem duchovního, náboženského a kulturního života.

Jaké duchovní nebezpečí hrozilo Abrahamovi v jeho vlasti? Joz 24.2

Obyvatelé jeho rodné země „sloužili jiným bohům“. Ur bylo město zasvěcené bohu měsíce jménem Nannar. Městu vévodila stupňovitá pyramida, obrovský zikkurat, chrám zasvěcený tomuto bohu. Kromě něj měli Sumerové množství dalších bohů. Je pravděpodobné, že kdž rodina Táre se přestěhovala z Ur v Mezopotámii do Cháran, přinesla s sebou i svůj způsob modloslužby — uctívání měsíce. Archeologické výzkumy ve zříceninách Cháran dokazují, že i zde, podobně jako v Ur — uctívali měsíc. Snad rodinné důvody vedly Abrahama, že učinil konec modloslužbě až o 15 let později. — po smrti svého otce.

2. Bůh učí Abrahama důvěře

Za jakých okolností se prohlubovala Abrahamova důvěra v Boha? 1 Moj 12.10.20: 13.7

Každý, kdo odevzdal svůj život Bohu, prochází zkouškami, které posilují naši víru a důvěru. Bůh nezačíná pracovat s hotovým materiálem. Tak tomu bylo také s Abrahamem. Bůh sám chce se ujmout našich obtíží a těžkostí, avšak nedostatečná důvěra v Boha naše nesnáze a těžkosti jen zvětšuje. Ani Abraham se

vždy neřídil Božím vedením, stalo se, že vzal své záležitosti do vlastních rukou — chtěl se zařídit podle svého. Bůh však dává zaslíbení: „On pokorné učí chodit po své cestě“ (Ž 25,9).

Jaký význam má pro náš praktický život Izaiášovo napomenutí, abychom spoléhali jen na Boha? Iz 31,1

V okamžiku panického strachu použil Abraham lži, aby zachránil sebe a svou ženu před nebezpečím (1 Moj 12,11—16). Vydával svou ženu za svou sestru. Nebvla to naprostá lež, avšak ani celá pravda. Kdž vdáváme poloviční pravdu za úplnou, pak se stává lží. Neexistuje žádná tzv. „zbožná lež“. Kristovi následovníci musí mluvit pouze pravdu.

Jak máme posuzovat způsob, kterého Bůh používá, aby svému služebníku pomohl z nesnází? 1 Moj 12, 17—20 (Ž 105,14—15)

Abraham se jistě z nabytého majetku nemohl těšit pro nemilé postavení, do něhož přivedl svou ženu. Bůh nebyl spokojen s chováním Abrahama a také po duchovní stránce utrpěl velkou škodu. V Sichemu a Betelu postavil na počest Hospodina oltář (viz 1 Moj 12, 7—8). Pokud víme, v Egyptě nic podobného Abraham neučinil.

3. Dvojí způsob myšlení

Co by mělo určovat směr našeho života? Jaký to má pro nás konkrétní význam? Kol 3,2; 1 Jan 2,16—17

Kdž Abraham opouštěl Egvpt a odcházel do Betelu, byl mnohem moudřejší. Smutná vzpomínka na jeho nenoslusnost v něm vzbudila touhu obnovit svou věrnost Bohu a své myšlení vést k Bohu.

Co se můžeme dovědět z velkorvse nabídky Abrahamovy jeho synovcovi Lotovi? 1 Moj 13,8—9

Nechceme být nespravedliví vůči Lotovi, ale zdá se, jako by sám Bůh je chtěl rozdělit poté, co Abraham musel opustit Ur a pak i Egvpt.

Nač můžeme naopak usuzovat z Lotovy odpovědi na Abrahamovu nabídku? 1 Moj 13,10—11

Lotovo rozhodnutí ukazuje, jak nebezpečné může být úsilí o získání hmotných statků a láska k penězům (viz 1 Tim 6,9,10).

Lot nebyl poslán do Sodomy, toto město jej však silně vábilo. Nejdříve si „vybral celý okrsek Jordánu“, později se „usadil v místech toho okrsku a stanoval až u Sodomy“ a o 20 let později seděl Lot jako vážený občan města „v sodomské bráně“ (1 Moj 13,11.12; 19,11).

Na co spoléhal Abraham, když prosil za spravedlivé v Sodomě? 1 Moj 18,20—24.32 (Ž 25,14)

4. Bůh plní své sliby

Co přimělo Abrahama k tomu, aby uposlechl rady své ženy Sáry? 1 Moj 16,1—4.15.16

Léta čekání se jistě zdála manželům nekonečná. Kdž bylo Sáře již 75 let a dědice se dosud nedočkali, rozhodli se vzít celou záležitost do vlastních rukou. V zemi, v níž mnohoženství bylo běžné, jistě nevzbudil Sářin návrh žádnou pozornost. Avšak tím, že Abraham přistoupil na Sářin návrh, protivil se vůli Boží. Agar byla služebná, kterou si zřejmě přivedli s sebou z Egypta. Za přispění této služebné chtěl Abraham pomoci Bohu splnit jeho zaslíbení. Abraham dosud nepoznal, „že Bůh je mocen učinit, co zaslíbil“ (Řím 4,21).

Kdž uplynulo dalších 12—14 let, změnil Bůh Abrahamovo jméno i jméno jeho žen a upřesnil své zaslíbení o synu, který se Sáře narodí. Řekl dokonce, jak se bude jmenovat. O rok později se skutečně narodil Izák. S radostí však přišel i zármutek.

Proč byl plán, který Sára vymyslela a Abraham uskutečnil, naprosto nesprávný? Dať se Sářin tvrdý požadavek nějak ospravedlnit? 1 Moj 21,9—12

Zde nešlo jen o mateřskou žárlivost. Bůh použil této události, aby Abrahamovi a všem věřícím, kteří přijdou po něm, ukázal, že duchovních cílů se nikdy nedá dosáhnout „tělesnými“ prostředky a cestami. Pavel nám ukazuje, že Izmael se narodil, protože Abraham jednal podle svého a důvěřoval více sobě než Bohu. Izmael musel být poslán pryč. Podobně i zákonické a egocentrické jednání typu „já sám“, „já nikoho nepotřebuji“, nemá místo v životě víry. Snahu získat ospravedlnění svým vlastním úsilím, musí nahradit život posvěcený vírou v Ježíše Krista (Gal 4, 22—31).

Jedině důvěřujeme-li plně Kristu, budeme zachráněni. pohanští bohové? Nevíme, jestli Abraham takto uvažoval. Z naší víry pak pocházejí skutky, které se Bohu líbí.

5. Nejtěžší zkouška

Proč můžeme souhlasit s tím, co apoštol Pavel řekl o Abrahamově životě? Řím 4,20; Jak 2,21—23

Na Abrahamovi vidíme jasněji než na kterékoli jiné biblické osobnosti růst a upevnění ve víře. Od jedné zkoušky ke druhé ho vedl Bůh tak, aby se jeho víra upevnila. Zkouška vrcholila Boží výzvou, aby obětoval svého jediného syna.

Jak se ukázal Abraham ve vrcholné zkoušce víry? 1 Moj 22,2.3.7.8.10—12

Ze svého života se Abraham naučil poslouchat Boží hlas. Jistě jej přepadly i pochybnosti a pronásledovaly různé otázky. Jaký význam má tento neodůvodněný rozkaz? Jaký význam mělo tedy zaslíbení, které mu Bůh dal? Co by tomu řekli obyvatelé krajiny? Cožpak si jeho Bůh žádá oběť prvorozeného tak, jako pyšní pohanští bohové? Nevíme, jestli Abraham takto uvažoval. Určitě však víme, že „za časného jitra osedlal osla... a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl“ (1 Moj 22,3). Nevyslovil žádnou námitku, ani s Bohem nesmlouval.

Proč se tento velký čin víry stal navždy zářným příkladem poslušnosti? Žid 11,17—19

Tuto událost předčí pouze to, co se o mnoho staletí později událo na Golgotě, když jediný Boží Syn byl přibit na kříž, který si musel sám vynést. Dokonalou poslušností na hoře Mória dokazuje Abraham svou lásku k Bohu. Protože ve zkoušce obstál, Bůh nařídil, aby lidská oběť byla nahrazena zvířetem. Na Golgotě však Bůh sebe nešetřil bolesti jako Abrahama. Jeho Syn musel zemřít.

6. Děti víry

Abraham věřil, a proto uposlechl (Žid 11,8—19). Když byl zavolán, aby šel na místo, které neznal, uposlechl (v. 8). Když byl vyzván, aby žil v cizí zemi, upíral svou naději v Božímu městu (v. 9.10). Když mu Bůh

nařídil, aby obětoval Izáka, syna, kterého mu zaslíbil, neváhal. Věřil, že Bůh je mocen vzkřísit i mrtvé (v. 17—19).

Čím se vyznačuje život opravdových synů a dědiců Abrahamovy víry? Jak 2,22.23

Patříme k nim i my? (Gal 3,7)

Bůh si cení opravdové víry, která ochotně poslouchá a projevuje se odhodláním a skutky. Je mnoho těch, kterým není jasná souvislost mezi vírou a skutky. Tito lidé říkají: „Věř v Krista a budeš zachráněn. Zákony nemusíš zachovávat.“ Ale skutečná víra se projeví poslušností. Kristus řekl nevěřícím Židům: „Kdybyste byli skutečnými syny Abrahamovými... jednali byste jako Abraham“ (Jan 8,39).

Jakou souvislost můžeme vidět mezi vírou Abrahama a jeho činy a jakými skutky by se měla projevit naše víra? Jak 2,21.22

Abrahamova víra rostla pomalu a postupně. Podobně je tomu i s námi. Před událostí na hoře Mória Abraham nejednou ve zkoušce neobstál a připravil se tak o požehnání, které mu Bůh chtěl dát. Nakonec však přece, jako později žalmista David, řekl: „Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat“ (Ž 37,5).

Jakub nazval Abrahama Božím přítelem (Jak 2,23). Bůh vydal o něm svědectví: „Abraham uposlechl hlasu mého a dbal na to, co jsem mu svěřil“ (1 Moj 26,5). Ježíš řekl: „Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám prikazuji“ (Jan 15,14). Když se budeme řídit těmito slovy, nebudeme jen „syny Abrahamovými“, ale také Božími syny a Božími přáteli.

---

6. úkol — 8. února 1986

BŮH HOVOŘÍ S MOJŽÍŠEM

Základní verš: 2 Moj 3,11

Bůh to zařídil tak, že ten, kterého si vyvolil, aby vysvobodil jeho lid z otroctví, pocházel z prosté rodiny tohoto porobeného národa. Podobně jako byl Ježíšův život v dětství ohrožen, tak i nad malým Mojží-

šem visela hrozba smrti. Oba — Ježíše i Mojžíše — zachránili před smrtí bohabojní rodiče a pomoc nebeských andělů.

Jako adoptované dítě a odchovanec egyptské princezny byl Mojžíš vychován na egyptském dvoře a mohl být pohřben ve vznešené hrobce se všemi poctami, které náležely faraónům. Pán mu však nejen vybral místo k posmrtnému odpočinku (5 Moj 34,5.6), ale i místo v životě — měl se stát osvoboditelem svého lidu. Písmo nám říká, že „Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem“ (2 Moj 33,11).

Mojžíšův život si podle Skutků apoštolů 7,23.29.30 můžeme rozdělit na tři části:

1. 40 let strávil na egyptském dvoře
2. 40 let žil jako pastýř v madiánské poušti
3. 40 let byl vůdcem svého lidu

Na konci prvního období měl Mojžíš pocit, že na vše stačí sám. Na konci druhého cítil, že sám nic nedokáže. Na konci třetího období Mojžíš viděl, že vše, co skrze něho učinil Bůh, mohlo se uskutečnit jen proto, že se stal Božím nástrojem. Tuto zkušenost chce Bůh učinit i s námi. Mojžíš věděl, že nejdůležitější otázka není: „Kdo jsem já?“, ale „Kdo je On?“.

1. Boží volání

Jak změnilo Mojžíšův život setkání s Bohem? 2 Moj 3,2—6,15

Boží výzvu k záchraně svého lidu z otroctví obdržel Mojžíš až v dosti pokročilém věku. Po mravní a intelektuální stránce byl vynikající osobností. Pocházel z prosté rodiny, z rodu Lévi. Tento kronikář, státník, zákonodárce a osvoboditel porobeného lidu postupně dosáhl vysokého postavení a stal se vůdcem Izraele. Větší část jeho života dokazuje, že poslušnost a důvěra v Boha jsou nejlepšími pomocníky v dobách soužení a těžkostí.

Co se přihodilo izraelitům za jejich dlouhého pobytu v Egyptě? Joz 24,14

Roky strávené v Egyptě nepřinesly jen zotročení izraelitů, ale také postupný přechod k uctívání egyptských bohů. Převážná většina izraelitů se odklonila od

pravého Boha. Ti, kteří zůstali věrni, si však připomínali Boží zaslíbení dané Abrahamovi. 400 let strasti mělo již brzy skončit (1 Moj 15,13.16) a pak měl přijít zachránce.

Kde získal Mojžíš duchovní základ, který mu dal odvalu ke správné orientaci v jeho dalším životě? Sk 7,20 (2 Moj 2,9.10)

Zda čluh odolá či neodolá náporu vln, závisí na jeho stavbě a vnitřní výtuži. Také Mojžíšova víra měla svůj pevný základ, který získal v domově svých rodičů. Dalšího vzdělání na egyptském dvoře se mu dostalo zčásti od kněží a zčásti od vojevůdců, jak bylo zvykem při výchově dětí z královských rodin (viz Sk 7,22).

2. Mojžíšovo rozhodnutí

Proč je Mojžíšovo rozhodnutí, o kterém se hovoří v Žid 11,24—26, příkladem pro všechny věřící všech dob? (Mat 6,33; 16,26).

Pravá víra člověka se projeví v jeho rozhodování. Povšimněte si důkazů Mojžíšovy víry:

1. Nechtěl být považován za syna faraónovy dcery (v. 24)
2. Chtěl raději trpět a snášet příkoří se svým lidem „než na čas žít příjemně v hříchu“ (v. 25)
3. „Všechny poklady Egypta“ měly pro něho menší cenu než „Kristovo pohanění“ (v. 26)
1. Věřil, a proto vyšel z Egypta a nedal se zastrašit královým hněvem (v. 27)

Mojžíš poslechl svého Boha a vyměnil palác za chatrč, skvělá jídla za kousek chleba, moc a slávu za chudobu a nouzi. Svě uznávané a vysoké postavení v „nejlepších kruzích“ vyměnil za povážlivé místo mezi mravně zchátralými lidmi. Mojžíš učinil své rozhodnutí v době, kdy se zdálo, že byl v největším zajetí „příjemného hříchu“. Ani výchova v duchu pohanenské výchovy, která trvala desetiletí, nemohla v něm zadusit semínko Boží pravdy. Mojžíš nedává ve své víře žádné místo hříchu. Odmítá být nadále adoptovaným synem faraónovy dcery a jeho víra se projeví přiznáním se k Božímu lidu. Jeho cesta z egyptského dvora k opovrhovanému Božímu lidu může být vzo-

rem každému, kdo chce jít cestou víry v Ježíšově církvi. Cesta jeho následovníků začíná u kříže.

3. Skola pouště

Který příkaz je spojen s Mojžíšovým povoláním za vůdce Izraele? Jak chápeme Mojžíšovu reakci na tuto výzvu? 2 Moj 3,1.9—11

Jen ta práce, kterou konáme tak, jak si Bůh přeje, a pod vedením Ducha svatého, je skutečně Božím dílem. Pokud se člověk řídí pouze svými přáními, Boží dílo spíše brzdí, než podporuje. Trvalo 40 let, než se Mojžíš stal takovým člověkem, kterého mohl Bůh použít jako svůj nástroj. Bůh plní své záměry a k jejich uskutečnění používá lidi.

Proč mohl dát Pán Mojžíšovi odpověď, o které čteme ve verši 12, když se Mojžíš zdráhal přijmout tak závažný úkol? 2 Moj 3,11

Mojžíš byl hluboce přesvědčen o své nedostatečnosti, i když nevěděl, jak má k lidu promluvit a poukazoval na svůj nedostatek sebedůvěry a výmluvnosti, na svou ostýchavost, přesto poslechl. Setkání s velkým „JSEM, KTERÝ JSEM“ (2 Moj 3,14), ho naplnila důvěrou. Bůh požehnal svému ochotnému služebníku. Mojžíš se stal velkým řečníkem plným naděje a sebeovládání, byl dobře vybaven k největší práci, jaká kdy byla člověku svěřena.

Jaké poučení chtěl dát Pán Mojžíšovi pomocí pastýřské hole? 2 Moj 4,2—5

Mojžíš prožil zkušenost, že se svou obyčejnou pastýřskou holí může učinit zázrak, když to bude vůle Boží. Ve jménu všemohoucího Boha použil Mojžíš této „Boží hole“ (2 Moj 4,20), aby proměnil vodu v krev, aby pronesl soud nad Egyptem, rozdělil vody Rudého moře, a ze skály v poušti vyvedl vodu.

Do jaké míry nás může Bůh použít k šíření radostné zvěsti evangelia? 1 Kor 1,26—29

4. Nekompromisní vůdce

K jaké události došlo, když Mojžíš předložil faraónovi Boží požadavky? 2 Moj 5,1—9

Mojžíš poznal z vlastní zkušenosti, jak pyšní jsou

vůdcové na egyptském dvoře a jak bez váhání uplatňují svou moc. Proto si byl vědom toho, že k tak odvážnému kroku, jaký učinil, je zapotřebí větší odvahy než lidské. Vzpurné volání: „Kdo je Hospodin, že bych ho měl uposlechnout?“ ukazuje, že faraó považoval sama sebe za nejvyššího boha, který vedle sebe nesnese žádné „soupeře“. Na své pyšné chování dostal brzy pádnou odpověď.

Proč nemohl Mojžíš souhlasit s faraónovými návrhy?

2 Moj 8, 21.24; 10,10.11.24

Faraónovy kompromisní návrhy by se brzy staly osudnými pro plán, který měl Bůh se svým lidem.

Cemu se můžeme naučit z Mojžíšova pevného postoje?

2 Moj 10,24—26 (2 Kor 6,14.17)

Když byli Izraelští zachráněni před záhubou, kterou nesl anděl smrti, nařídil faraó Izraelcům, aby odešli (2 Moj 12,13.29—31). Aby nikdo z domu Izraelských nezahynul, museli natřít veřeje dveří, a tím měli dokázat, že uposlechli Božího rozkazu. Poslušnost byla stejně důležitá v době, kdy Izraelští opouštěli Egypt, jako je i nyní, když se připravujeme na druhý příchod Ježíše.

Jak dalece byla zkoušena víra izraelitů na břehu Rudého moře? 2 Moj 14,9—13

5. Odvážný prosebník

Proč Mojžíš tolik prosil o Boží vedení a o osobní rozhovor s ním? 2 Moj 33,11—13.17—18

Biblická zpráva nám říká, že Mojžíš vystoupil na horu Sinaj sedmkrát, aby se tam setkal s Bohem. Dvakrát strávil Mojžíš 40 dní v Boží přítomnosti, aby mu zde Bůh přiblížil svůj plán vykoupení — plán na skoncování s hříchem — skrze smíření, svatou službu a oběti. Na hoře Sinaji pak prosil Mojžíš úpěnlivě Boha i o to, aby nezahubil jeho lid, který propadl modloslužbě (viz 2 Moj 32,11—14.30). Byl by se raději dal sám dobrovolně vymazat z knihy života.

Za jakých okolností dal Bůh Mojžíšovi poznat svou slávu? 2 Moj 33,19—23; 34,5—8

Pobyt v Boží přítomnosti na Mojžíše velmi působil a hluboce jej ovlivnil. Tak je tomu vždy, když se Bůh

setká s člověkem. Když Mojžíš sestupoval s hory, nevěděl, „že mu od rozhovoru s Hospodinem září kůže na tváři“ (2Moj 34,29). Kdo skutečně žije posvěceným životem, není si vědom své vlastní vnitřní krásy, která z něho vyzařuje. Když se obracíme na Ježíše, pak se na našich tvářích zrcadlí jeho slavná zář „a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě“ (2 Kor 3,18). Tajemství Mojžíšovy moudrosti, trpělivosti a poslušnosti vůči Nejvyššímu, spočívá v jeho společenství s Bohem.

6. Mojžíšovi dochází trpělivost

Proč Mojžíš a Aron neuposlechli u „vod sváru“?
4 Moj 20,10—12

Mojžíšovy neustálé těžkosti pocházely z nedostatku víry a poslušnosti lidu vůči Bohu (5 Moj 9,24), ale i ze vzpoury proti Mojžíšovu vedení. S nadlidskou trpělivostí vedl Mojžíš izraelity stále blíže k zaslíbené zemi. Prošel s národem izraelským více než 50 míst (viz 4 Moj 4,33), za stálého povzbuzování, aby národ pama-toval na smlouvu, učiněnou s Hospodinem (5 Moj 4,30.31).

O čem svědčí skutečnost, že Mojžíš (spolu s Eliášem) byli přítomni Ježíšově proměně? Jaká naděje z toho plyne pro nás? Mat 17,1—3; (viz 5 Moj 34,5.6)

Tak se konečně naplnilo to, oč se Mojžíš před staletími modlil. Stál na oné vysoké hoře uprostřed země, kterou Bůh zaslíbil jeho lidu. Stál zde jako svědek před tím, od něhož pochází všechna zaslíbení, daná Izraeli. Když jej Bůh povolal, ptal se Mojžíš pln pochybnosti: „Kdo jsem já?“ (2 Moj 3,11). Bůh odpověděl na jeho celoživotní věrnost tak, že se mu jako jedinému „dal... poznat tvář v tvář“ (5 Moj 34,10). Mojžíše a Eliáše můžeme vzhledem ke vzkříšení na konci jejich života považovat za představitele proměněných svatých (viz 1 Tes 4,15—17).

BALÁM — NEPOSLUŠNÝ PROROK

Základní verš: Mat 6,24

Boží církev není muzeum, v kterém jsou vystavovány cenné sbírky. Je to dílna, v níž Bůh formuje lidi podle svých představ. Ve dvou uplynulých týdnech jsme měli možnost studovat, jak Abrahama a Mojžíše změnila Boží milost. Bible nám však poukazuje i na ty, kteří raději vyhověli svým vlastním sklonům a touhám a odmítli Boží naučení. K těmto druhým patřil např. i Balám. Zneužil zvláštních darů, které obdržel, ve svůj vlastní prospěch. Jednal výslovně proti Boží vůli, když doufal, hnán touhou po majetku a počtách, že Bůh jeho sobeckým plánům požehná.

Bůh někdy oznamuje svou vůli i lidem Balámova typu, lidem nestálého charakteru. Na těchto příkladech nám chce ukázat, že neúčinné a sobecké snahy lidí nemohou nic změnit na Božích plánech a cestách. U Baláma brzy nabyla převahy lakota. Předstíral, že poslouchá Boha, avšak ve svém nitru kul své vlastní plány.

Ačkoliv Bůh postavil Balámovi do cesty viditelné překážky, přece šel svou vlastní cestou a ničím se nedal zastavit. Setrval u svého hříšného plánu a stal se tak jedním z těch, „jimž bůh tohoto světa oslepil jejich nevěřící mysl“ (2 Kor 4,4). Balám chtěl sloužit dvěma pánům — Bohu i majetku — a žalostně při tom ztroskotal.

1. Mocné lákadlo

Jaký význam má skutečnost, že Bůh zná naše srdce i myšlení? Ž 139,23.24

Někomu se snad stále daří klamat své bližní. Avšak ani ty nejchytřejší metody u Boha neobstojí.

Balám byl zřejmě známý a slavný prorok v Mezopotámii. Říkalo se o něm, že má kouzelnou moc seslat na lid požehnání, nebo prokletí (Jozue jej ve 13,22 nazývá „věštcem“).

Moábský král Balák chtěl, aby Balám vyslovil kletbu,

zařikávací formulí nad národem izraelským a tak jej zneškodnil. Nevěděl, že Bůh řekl Izraeli: „Nedotírej na Moába a nedráždi ho k válce, neboť z jeho země ti nedám nic do vlastnictví“ (5 Moj 2,9).

Balám však věděl nejen o Boží existenci, ale znal také plán, který měl Bůh se svým lidem. Přesto vyměnil Boží přízeň za lidskou náklonnost. Proto je Balámovo jméno v Novém zákoně třikrát spojeno s varováním (viz 2 Petr 2,15; Juda 11; Zj 2,14).

S jakou naléhavostí se obrátili moábští a madianští vyslanci k Balámovi? 4 Moj 22,2.5—7

Všimněme si, jakými lichotkami se ucházeli Moábští a Madiánští o Balámovu přízeň (viz 4 Moj 22,6.17). Balám určitě věděl, že na Izraeli spočívá Boží požehnání. Lákala ho však velkorysá nabídka, a proto si zahrál s pokušením. Kdo již jednou pracoval pro Pána, nebo se mohl těšit Božimu požehnání, toho zvláště satan láká, aby se postavil proti Bohu a své církvi. Podobně byl pokoušen i Pán Ježíš i apoštol Petr, ale ti zaujali nekompromisní stanovisko vůči pokušení a tím mu zavřeli dveře (viz Mat 4,8—10; Sk 8,20—21).

2. Ovládán žádostivostí

Jak probíhalo první setkání Balámovo s posly Balákovými? 4 Moj 22,8.9.12.13

Bůh řekl Balámovi naprosto jasně: „Nepůjdeš s nimi; a neprokleješ ten lid, neboť je požehnaný“ (4 Moj 22,12). IPodle našich představ měla být věc vyřízena ve chvíli, lkdy Bůh řekl své poslední slovo. U Baláma tomu tak není — sděluje sice poslům s politováním, že mu Bůh přikázal, aby s nimi nešel, ale zároveň si ponechá otevřená zadní dvířka pro další nabídky (viz verš 13).

Jakým způsobem vábil Balák Baláma, aby ho přece získal pro svůj cíl? 4 Moj 22,16—17

Pokušení se obyčejně stává silnější, nebereme-li je doost vážně a nechceme-li je ihned se vši rozhodností přemoci. Balám sice řekl, že ani dům plný zlata a stříbra by ho nemohl přimět, aby jednal proti vůli Boží (4 Moj 22,18), na druhé straně však naléhal na posly, aby zůstali u něho další noc „ať zvím, co bude Hospo-

din dále se mnou mluvit“ (v. 19). Je-li naše povinnost jasně stanovena, neexistuje žádné „co dále“.

3. Boží zásah pro výstrahu

Jaká je někdy životní dráha člověka, který odmítne Boží vedení? Ž 81,12.13 (4 Moj 22,19—21)

Když se někdo vydá na cestu hříchu, upadá velmi často do závislosti, z níž už zdánlivě není úniku. Slíbené pocty a bohatství zaujaly celé Balámovo smýšlení i snažení. Cesty zpět už není a on si to ani nepřeje. Tak se stane, že mu z jeho rozhodnutí, které předešlého večera tak zdůrazňoval (4 Moj 22,18), už nic nezbývá a Balám pod vlivem jakéhosi opojení jedná proti Bohu.

Jak projevil Bůh svůj nesouhlas s Balámovým jednáním? 4 Moj 22,22—27

Ubohému zvířeti, s nímž tak krutě jednal, vděčil Balám za svůj život. Muž, který tvrdil, že je prorokem Všemohoucího, byl tak oslepen hrabivostí a ctižádostí, že neviděl Božího anděla, kterého zvíře vidělo. Jak mnoho je těch, kteří jsou stejně nechápaví! Ženou se po zakázaných cestách, přestupují zákon Boží, nevidí, že Bůh se svými anděly stojí před nimi. Jako Balám se zlobí na ty, kdo by chtěli zabránit jejich zkáze.

Co někdy činí Bůh, aby nás zastavil v jednání, které Petr nazývá „bláznovstvím proroka“? 2 Petr 2,15.16 (4 Moj 22,28—31)

Když nás potká soužení, měli bychom se zamyslit nad tím, jsme-li ještě na správné cestě. Když nás nezdařené plány, nemoc nebo finanční starosti přimějí, abychom zpytovali sami sebe a obrátili se k Bohu, jistě nebudeme nadarmo prosit s Davidem podle Žalmu 139,23.24. Taková prosba bude pro nás požehnáním.

4. Nedostačující doznání

Cím dal Bůh hrabivému „prorokovi ještě jednou najevo, co od něho očekává? 4 Moj 22,32—35

Jednáme-li proti svému svědomí, staneme se nakonec úplně slepí k hříšnosti svého jednání. Tak musí být od této chvíle i každý další Balámův krok jen krokem, kterým šel vstříc zkáze. Hospodin ho nechal jít dál po cestě, kterou si zvolil.

Balák přijal Baláma s radostí a slíbil mu vysoké počty (viz 4 Moj 22,36—40). Slavnost na uvítanou i s oběťmi, které zřejmě platily moábským bohům, měla prorokovi konečně otevřít oči (4 Moj 22,41).

Jak je třeba posuzovat Balákovy a Balámovy přípravy? 4 Moj 23,1—4

Po společně vykonané oběti odchází Balám na osamělé místo, aby se „vnitřně připravil“ na setkání s Hospodinem. Bůh se tam s ním sice setkal, ale jaký je tu rozdíl mezi tímto setkáním a setkáním, jaké zažil Mojžíš na hoře Sinaj (2 Moj 19,3), Ezechiel v údolí (Ez 3,22), nebo sám Ježíš na jedné z hor galilejských (Luk 6,12)! O čem Balám na „holém návrší“ opravdu přemýšlel, se nedovíme. Jak přicházel z jednoho návrší na druhé (4 Moj 22,41; 23,14,28), poznával, že nedokáže vyslovit žádnou kletbu proti Izraeli a z jeho rtů vycházela jen slova požehnání.

5. Řídit se vlastním přáním je příliš nebezpečné

Proč musel Balám se svým posláním ztroskotat? 4 Moj 23,5.8—12.19; 24,11

V tomto smutném příběhu o odpadlém proroku jsou dvě důležité věci. První je, že Bůh nepřestal Baláma milovat. Dokonce se s ním setkal a nebránil mu provést jeho úmysl, určil mu však určitou mez. Tím mu umožnil, aby přemýšlel. Lidská nevěra nemůže ovlivnit Boží věrnost.

Druhá věc souvisí s tím, že Izraelští neměli ani potuchy o tom, co se odehrává v jejich blízkosti. Jak málo si uvědomujeme Boží péči, která se dnem i nocí rozprostírá nad námi. Kdyby Boží lid poznal podivuhodnou moc Boží, která se stále zasazuje v jeho prospěch, naplnila by jeho srdce vděčnost za tak velikou Boží lásku.

Co si máme myslet o Balámově přání zemřít smrtí spravedlivých? 4 Moj 23,10b

Bývalo by jistě lepší modlit se: „Pane, pomoz mi, abych žil životem spravedlivého.“ Balám baží po „mzdě spravedlivých“, ale ne po jejich povaze. Vede se mu, jako většině lidí, kteří i po velmi špatném životě doufají v jeho dobrý konec. Bible však říká jasně: „Neklamte se, Bohu se nikdo nebude vysmívat. Co člověk

zaseje, to také sklídí“ (Gal 6,7). Nestačí si přát být dítětem Božím, je třeba se k tomu také rozhodnout.

6. Pravda nemůže zůstat skryta

Čím vyvrcholila Balámova věštba? 4 Moj 24,14.16.17

Když ten čas nastal, zavedla hvězda Betlémská murdce ke „hvězdě z Jákoba“, Mesiáši (viz Mat 2,9). Po řadě pozemských králů z kmene Judova přišel na tento svět ten, který měl být králem v mnohem hlubším slova smyslu (Luk 1,33).

Když bylo Balámovi znemožněno, aby Izraeli zlořečil, jakou Istivou radou dosáhl toho, aby sami izraelité přivolali na sebe Boží hněv? 4 Moj 25,1—3; 31,16

Tento neposlušný prorok určitě nebyl přítelem Izraele. Věděl zcela jistě, že bezpečnost Izraele závisí na jejich věrnosti Bohu. Existovala tedy jen jedna možnost, jak Izraele porazit: Odvrátit je od Boha. Balám radil, aby Izrael byl sveden k nemravnosti a k modloslužbě. Mnoho Izraelců se dalo svést k obcování s moábskými ženami a k uctívání Bála a tak odpadli od Boha. Čtyřicet tisíc jich zaplatilo tuto zradu životem (4 Moj 25,9; Iz 59,2).

Když apoštol Pavel varuje před „cestou Balámovou“ (2 Petr 2,15), má na mysli nemravnost a hrabivost. V 11. verši epištoly Judovy se mluví o „poblouzení Balámově“ a ve Zjevení 2,14 je výstraha před „učením Balámovým“. Balám znal Boží vůli, ale kladl na první místo své sobecké touhy. Tím, že jednal proti jasné povinnosti, provinil se neposlušností. Snažil se Boží vůli obcházet, zatímco navenek Boží jméno uctíval.

Balám nezemřel smrtí spravedlivého, byl zavražděn v boji proti Madiánským (4 Moj 31,8). Tak spadla opona za mužem, který byl prorokem rozpolceného smýšlení.

JONÁŠOVA NEOCHOTNÁ POSLUŠNOST

Základní verš: Sk 11,18

V příběhu o Jonášovi jde o pozoruhodnou ukázkou toho, jak Bůh jedná s jednotlivci i celými národy. Jonáš je postava historická. Je o něm zmínka také ve 2. knize Královské 14,25.

Jonáš je jedním z mála starozákonních proroků, na něž se Ježíš přímo odvolával (viz Luk 11,30). Proto je Jonášova zkušenost pro nás zvláště významná a naprosto hodnověrná. Jako Ježíš, pocházel i Jonáš z Galileje. Jeho rodištěm byl Gath-hepher, vzdálený jen hodinu cesty od Nazareta. Žil v době vlády Jeroboáma II (793 — 753 př. Kr.). Byla to doba pro Izraele těžká, plná zápasů. Zanedlouho měl lid sklízet žeň za to, že králové činili to, což jest zlého před očima Hospodinovýmá“ (2 Král 14,24). Jonáš měl úkol přinést poselství o Božím soudu do Ninive, hlavního města velké assyrské říše. Po této zprávě se obyvatelé Ninive odvrátili od svých hříchů.

Knize Jonášově se dostalo názvu „První misionářský časopis“. Nic v ní není idealizováno, ukazuje se zde lidské selhání a tvrdost srdce. Jde o příběh muže, který jen nerad uposlechl, který se sice vydal na cestu, aby splnil Boží příkaz, nedělal to však v Duchu Božím. Mnozí lidé mají sice pochybnosti o zázraku Jonášova pobytu v břiše velké ryby a vysvobození z něho. Ani ti však nemohou nevidět nekonečné Boží slitování.

1. Příkaz

Proč příkaz jít do Ninive nebyl snadný? Jon 1,1,2.

Ninive leželo na východ řeky Tigridu a založené kdysi Nimrodem (1 Moj 10,11), bylo hlavním městem říše assyrské a zároveň největším městem své doby. Ve srovnání s Jeruzalémem bylo asi 20krát větší. Skládalo se ze čtyř částí tvořících malá města s pahorky, ovocnými sady, pastvinami i žitnými poli. Proto tam také mohlo být „mnoho dobytka“ (Jon 4,11). Assyrští vládci byli pověstní svou nelidskostí. Na to se jistě od-

volává prorok Nahum, když vyslovuje své: „Běda městu, jež se brodí v krvi! Je samá přetvářka, je plné loupeží, kořistění nebere konce“ (Nah 3,1). Sofoniáš mluví o sebevědomí obyvatel Ninive a předpovídá jeho zkázu: „Tohle je město jásotu, které tak bezpečně trůnilo a v srdci si namlouvalo: Nade mne nic není“ (Sof 2,15). Jonáš byl povolán, aby v tomto městě působil.

Jak je možno posuzovat Jonášovu reakci na Boží zavolání? Jon 1,3

Bůh nám v útěku nebrání. Jonášovi se na jeho cestě do Joppe nic zlého nepříhodilo. Loď, která tam čekala, měla — šťastnou náhodou — vyplout do fénického města na jižním pobřeží Španělska. Místo daleko na západ, měl se podle Božího zavolání vydat na východ. Je snadné najít příznivé okolnosti, když jsme se rozhodli jít za vlastním cílem. Člověk je může dokonce pokládat za Boží řízení. Avšak hledět utéci, když Bůh volá, je vážná věc. Život se stává obtížnější tomu, kdo raději uteče, než tomu, kdo je poslušný.

2. Bouře jako odvěta na neposlechnutí

Z jakého důvodu měl Jonáš bezpodmínečně přijmout Boží zavolání? Řím 10,13.14; Jon 4,11

Nejdůležitější hodiny v našem životě jsou ty, v nichž cítíme, že nás Bůh volá. Proto se ptáme: „Proč Jonáš uprchl? Lekala ho velikost města, nebo jeho špatná pověst? Nechápal snad plnost Boží milosti, že nabídka spásy platí všem? (Viz Sk 10,28)

Čemu se můžeme naučit ze způsobu, jakým Bůh jednal s Jonášem? Jon 1,4—6

Podle čeho všichni na lodi poznali, že Jonášův Bůh je všemohoucí? Jon 1,4—10

Prudký vítr, který způsobil rozestoupení vod při přechodu izraelitů Rudým mořem (2 Moj 14,21), nebo hejnem křepelek, která pokryla zemi v Kibrot Hattáve (4 Moj 11,31), svědčí o tom, že Bůh vládne i nad přírodními živly a volí své nástroje tak, aby byly v dané situaci účinné (viz 2 Moj 14,21; 4 Moj 11,31).

Co dělal Jonáš v době ráďení rozpoutaných žvlů a bezradnosti posádky? Jon 1,5.6

3. Divné řízení Boží

Jak se Jonáš osvědčuje v rozhovoru s lodníky ve srovnání se svou dřívější slabostí? Jon 1,11,12; Př 28,13

„Vězte, že se vám váš hřích vymstí“ (4 Moj 32,23), řekl Mojžíš Izraeli, když chtěl, aby poslechli. Hrozná bouře a její náhlé utišení i samo Jonášovo přiznání viny, to vše zapůsobilo na lodníky tak mocně, že uvěřili v živého Boha (viz Jon 1,16).

Jak můžeme čelit pochybnostem o zvláštním řízení Božím, jímž byl Jonáš zachráněn? Jon 2,1,2; Mat 12,40

Není důležité, o jakého mořského tvora šlo, ale důležité je, jak Bůh s Jonášem jednal. Dopustil, aby neposlušný prorok byl hozen do vody a tak se něčemu naučil. V temnotě hlubin viděl Jonáš Boží světlo. Dokud byl ještě na pevné zemi, pokoušel se před Bohem utéci. Teď se však obával, že ho Bůh opravdu nechce vidět (viz Jon 2,5).

Mnozí věřící se chovají podobně jako Jonáš. Pokud se jim vede dobře, nechtějí s Bohem mít nic společného, nebo jen docela málo. Když však přijdou chvíle těžkostí a problémů, rozpomenou se najednou i na modlitbu.

1. Obnovený příkaz

Proč zavolal Bůh svého služebníka podruhé? Co je nápadné na Jonášově reakci, když srovnáme 1. a 2. volání Boží? Jon 3,1—3

My věřící lidé jsme ve formující Boží ruce podobní hrnčířově hlíně. Trvá dlouho, než přijmeme podobu, jakou nám chtěl Bůh dát. Vina není v nedostatečné obratnosti „hrnčířově“ (Jer 18,3,4), ale v křehkosti a nepoddajnosti „hlíny“. Bůh však začíná vždy znovu. Tak tomu bylo i v případě Jonášově. Bůh chtěl to nejlepší nejen pro Ninive, ale i pro svého vzpírajícího se proroka.

Co se změnilo v Jonášově postoji po zkušenosti, kterou skončil jeho útěk? Jon 3,3,4

Pravá lítost záleží v tom, že v bodě, kde jsme jednali svévolně, usilujeme nyní být poslušní. Tentokrát Jonáš neváhal. Poučen trpkou zkušeností, rozhodl se konat to, k čemu byl povolán. Přitom se na jeho postoji k Ninive možná vůbec nic nezměnilo, ale jeho po-

měr k Bohu byl nyní určitě jiný. Město zůstalo i teď stejně prostopášné a možná i nebezpečné, ale on tam šel. „Pospíchám a neotálím tvé příkazy dodržovat“ (Ž 119.60). Tento postoj měl za následek velké probuzení obyvatel Ninive (viz Jon 3,5).

5. Velké probuzení

Před čím musel Ježíš varovat své současníky, kteří dychtili po zázracích? Luk 11,30—32 (Jon 3,5—9)

Když obyvatelé Ninive uslyšeli, že se Bůh rozhodl je zahubit, obrátili se. Touto „vlnou obrácení“ byly zachváceny všechny společenské vrstvy. Rozhodující při tom byla opravdová lítost. Ta zachvátila celé město. Boží slitování se vztahuje na ty, kteří jsou připraveni přijmout požehnání. Probuzení, lítost a obrácení přináší záchranu.

V jakém smyslu byl Jonáš „znamením“ pro Ninivet-ské? Luk 11,30

Jonáš byl ze svého „hrobu“ zázračným způsobem vysvobozen. Stejně tomu bylo u Krista, jehož Bůh vzkřísil; vytrhl jej z bolesti smrti, neboť „smrt ho nemohla udržet ve své moci“ (Sk 2.24). Jonášovo zázračné vysvobození přispělo k obrácení obyvatel Ninive. Smyslem poselství evangelia o Ježíšově vítězství nad smrtí je záchrana všech lidí, kteří jej přijmou za svého Vykupitele.

6. Duchovní krize

Proč se Jonáš nechtěl radovat z obrácení obyvatel Ninive? Jon 3.10; 4.1.2

Bible líčí věci tak, jaké skutečně jsou. Poslední kapitola knihy Jonášovy mnohého čtenáře rozčaruje. Prorok se dostává do duchovní krize jen proto, že Bůh je milosrdný. Velmi poučná je modlitba Jonášova k Bohu. Dospěl Jonáš na základě svého pobytu ve městě k přesvědčení, že lidé v Ninive už nemají právo na Boží milost? Trval tak neústupně na spravedlivém jednání Hospodinově. Že pomýšlení na Boží ochotu odpouštět ho zlobilo? Zapomněl snad tak rvchle na svou vlastní zkušenost? Nebo se bál, že by Bůh mohl jeho vlastní lid zavrhnout a svou přízeň věnovat lidu jinému? Byl to problém jeho národnostní pýchy?

Jaké poučení udělil Hospodin svému hněvajícím se služebníkům? Jon 4,6—11

V příběhu o Jonášovi si sice na jedné straně uvědomujeme, jak omezené je myšlení tohoto proroka, na druhé straně si však uvědomujeme Boží velikost, že se totiž „ukázala Boží milost, která přináší spásu všem lidem“ (Tit 2,11). I když některé otázky zůstávají nezodpovězené, dá se předpokládat, že Jonáš nakonec dozrál v muže, který kázal nejen o poslušnosti, ale také o Božím slitování.

---

9. úkol — 1. března 1986

SAUL — SKORO POSLUŠNÝ

Základní verš: Př 16,18

Z malého kmene Benjaminova vzešly dvě dobře známé biblické postavy nesoucí jméno Saul. Starozákonní Saul byl prvním králem Izraele. Z počátku mu velmi záleželo na tom, aby konal vůli Boží, potom však šel svou vlastní cestou a přišel o svou korunu. Novozákonní Saul — vlastně Pavel — pronásledoval zpočátku mladou křesťanskou obec, ale zachraňující milostí a věrností Boží došel k přesvědčení, že se mu dostalo nepomijivé koruny (viz 2 Tim 4,8).

V tomto úkolu se budeme zabývat starozákonním Saulem. Když ho Samuel pomazal za prvního krále Židů, bylo to pro něj velikým překvapením. Představen lidu, zapůsobil na všechny svou pokorou, i svým zjevem (viz 1 Sam 10,20—24).

Samuel sice nejprve varoval, aby se dávala přednost vládě pozemského krále před vládou Boží, ale pak přece jen pomohl lidu k dobrému začátku při volbě jejich vůdce.

Nikdo nebyl nikdy pokládán za tak nepatrného, aby nemohl sloužit Bohu. Mnozí se však stali příliš důležití. Saul se osvědčil jako vojevůdce (viz 1 Sam 14,47. 48), ale v boji se sebou samým zvítězit nedokázal. Byl stále svévolnější, dopřával stále méně místa Duchu svatému, jehož se mu z počátku v tak hojné míře dostávalo. Protože nabýval stále většího sebevědomí,

místo aby důvěřoval Pánu, přestal být Bohu milý. Duch Boží ho opustil a místo něho ovládla jeho srdce závist a nenávisť.

Na základě několika událostí z jeho života se budeme zamýšlet nad tím, jak důležitá je poslušnost v našem vztahu k Bohu. Ať se jedná o krále nebo o prostého občana, zásada zůstává stejná: Poslušnost je lepší nežli oběť. Ten, kdo prokazuje poslušnost jen částečnou, je vlastně neposlušný.

1. Povolání k vysokému úřadu

Jaký obrat nastal ke konci Samuelova soudcovského úřadu? 1 Sam 8,4—7

Požadavek lidu byl těžkou ranou pro Samuela, dlouholetého soudce nad kmeny Izraele. Jako prorok, soudce i kněz měl trojnásobnou odpovědnost a v tomto svém úřadě konal všechno pro blaho svého lidu. Čím vzdálenější byla doba, kdy žil Mojžíš a Jozue, tím více bledly v paměti lidu vzpomínky na velké činy a vedení Boží a sílilo přání mít, stejně jako sousední národy, krále.

Jaké přání spojovalo všechny lid? 1 Sam 8,19.20

Samuel poznal, že tento postoj platí nejen jemu, ale především Bohu a Boží vládě. Vysvětlil lidu, jaká práva si bude král pro sebe osobovat a co všechno bude jeho požadavek pro ně znamenat (viz 1 Sam 8,11—18). Přesto se — zarmoucen — podřídil pokynu Božímu, aby nechal lid jít jeho cestou. „Dávám ti krále rozhněván a беру ti jej v prchlivosti“ (Oz 13,11), řekl Bůh ústy proroka Ozeáše.

Co říká jásot lidu o jejich schopnosti volit si krále? 1 Sam 10,23—24

Jakým způsobem připravoval Bůh Saula pro splnění poslání, k němuž byl povolán? 1 Sam 10,1—7

Trojí znamení mělo Saula přesvědčit o Boží moci (1 Sam 10,2—7). První dvě znamení posílila jeho víru, třetí z něho učinilo „jiného člověka“. Bohu zřejmě na tom velice záleželo, aby dal Saulovi potřebnou duchovní podporu pro jeho budoucí službu.

2. Skvělé vyhlídky

Podle jakého základního duchovního pravidla mohla probíhat doba Saulovy vlády? Zach 4,6

Saul měl dobré předpoklady, aby byl úspěšným vůdcem lidu. Jeho krása z něho učinila krále podle lidských představ. Z počátku byl Saul pokorný (1 Sam 9,21), ohleduplný (1 Sam 9,5), skromný, že se skryl, když ho všichni hledali (1 Sam 10,22). Byl odvážný (1 Sam 11,11) a byl také velkomyslný (1 Sam 10,27).

Saul neusiloval, aby byl králem. Když se jím stal, musel se rozhodnout, dá-li se vést Bohem, nebo zda bude jednat podle vlastní úvahy. Dostalo se mu ujištění, že Bůh je s ním (1 Sam 10,7), dostal „jiné srdce“ (v. 9). Z počátku byl obklopen věrnými a věřícími muži (1 Sam 10,26) a také Samuelovy rady a modlitby ho podpíraly.

3. Žalostné porušení věrnosti

Jaký postoj srdce zdobí věřícího člověka, ať je vládce nebo „poddaný“? Ž 37,5—7

Skrze Saula chtěl Hospodin trvale osvobodit Izraele od zasahování Filištínských (1 Sam 9,16). Když Saul dobyl významného vítězství nad Amonitskými, doznal ještě ve vší pokoře: „Dnes Hospodin připravil Izraeli vysvobození“ (1 Sam 11,11—13). Protože ctil Boha, bylo pro něho snadné nevsímat si těch, kteří ho předtím osočovali.

Z jakého důvodu shromáždil Saul lid do Galgala? 1 Sam 13,3.4

Saula přimělo k jednání jeho tísnivé postavení. Saulův syn Jonata přepadl se svými muži jednu z filistínských pevnůstek v Izraeli. Ti hrozili okamžitou odvetou. Když se Saul pokoušel shromáždít své oddíly, zjistil, že se lid bojí (1 Sam 13,6—7). Samuel řekl předtím Saulovi, že se chce s ním setkat v Galgala (1 Sam 10,8). Tam stál památník, připomínající překročení Jordánu a s ním spojené vítězství jako důsledek důvěry v Hospodina (viz Joz 4,19—24).

Co bylo nesprávného na tom, že Saul sám určil, co se má dít? 1 Sam 13,8—14

Saul provedl úkon, který mohli vykonávat jen kněží

(viz 4 Moj 18,1—7). Jednal z touhy zapůsobit na lid. Byl zřejmě spokojený a pyšný nad tím, co udělal a nepřímo vinil Samuela z toho, že on sám neobstál. To ještě zhoršovalo jeho hřích. Trest, který musel přijmout, se zdá tvrdý, ale neuposlechnutí výslovného příkazu Božího — i v nepatrné záležitosti — je velký hřích. Člověka neničí to, že hřeší, ničí ho hřích bez pokání.

4. Rozhodující zkouška

V čem se znovu ukazuje, že Saul nedbal tolik vůle Boží, jak by měl? 1 Sam 15,17—19

Saul musel čelit mnoha nepřátelům, ale nejhorším nepřítelem mu bylo jeho vlastní „já“. Bůh mu dal kdysi „jiné srdce“, on se však řídil svým vlastním převráceným myšlením. Skutečnost, že bible tak podrobně popisuje Saulovy chyby, ač měl i své přednosti, má za cíl především to, aby se jiní z jeho chyb učili.

Jakým způsobem se Saul pokoušel zbavit odpovědnosti za své nesprávné činy? 1 Sam 15,20.21.24.25

Za vyhlášováním vlastní zbožnosti se často skrývá vina. To je satanův nejchytřejší trik — maskovat blud tak, aby byl pokládán za pravdu. Kromě toho si Saul na cestě do Galgala „postavil znamení své moci“ (1 Sam 15,12) a tím si učinil pro sebe nárok na poctu, která příslušela jedině Bohu, neboť Bůh řekl: „Slávy své jinému nedám“ (Iz 42,8).

5. Důležitá zásada

Proč je poslušnost důležitější a lepší než okázalá zbožnost? 1 Sam 15,22

Zde je zkrácená podoba směrnice křesťanského života. Poslušnost nelze ničím nahradit. Kdo uposlechne jen částečně, je dokonale neposlušný. Oběti, přinášené pro napravení viny, nejsou žádným účinným prostředkem k odpuštění. Oběť, „která se Bohu líbí, je duch zdeptaný a srdce zkroušené“ (Ž 51,19). Bůh se však nedá nikdy odbyť žádnou obětí, která by měla být náhradou poslušnosti a lásky (Oz 6,6). Žádné obětní dary, žádná okázalá oddanost, náboženská činnost či křes-

ťanská dobročinnost nemohou nahradit pokorně, upřímně a s láskyplnou poslušností vykonanou vůli Boží (Mich 6,6—8).

Proč byl — podle tvého mínění — nad Saulem vyhlášen tak tvrdý rozsudek? 1 Sam 15,23; 1 Sam 15,10,11

Po první chybě Saulově v Galgala tu byla zřejmě ještě možnost pokání, takže rozsudek by mohl být revidován. Avšak na tomto stupni vývoje nechtěl už Bůh svůj rozsudek vzít zpět. Nevýslovně smutný a zklamáný Saul úpěl „celou noc Hospodinu“ (1 Sam 15,11). Odsouzení však bylo konečné a „Samuel už nikdy až do dne své smrti Saula nespatriil“ (v. 35). I když teď byl ztracen jako král, neznamenal to bezpodmínečně, že byl zavržen jako člověk. Stále ještě byla možnost obrátit se a najít záchranu. Avšak nejhorší bylo, že „Duch Hospodinův odstoupil od Saula“ (1 Sam 16,14).

6. Nesplněné naděje

Z jakého důvodu je volání po obrácení velmi naléhavé? Iz 55,6,7

Pán nikdy neodmítl žádného člověka, který k němu přišel v upřímnosti a pokoře. Saul se svým vlastním chováním připravil o možnost získat Boží pomoc a radu. Odmítl proroka Samuela s jeho radou, zapudil Davida, vyvolence Božího a dal pobít kněze Hospodinovy. Mohl teď očekávat, že mu Bůh odpoví, když sám každé spojení s ním zpřetrhal? Saul byl jako člověk, který má ve své kanceláři mnoho telefonů, ale všechny jejich dráty přestřihl. Pak se diví, že nedostává žádné zprávy.

Jak si vysvětluješ poslední Saulův zoufalý pokus dostat „pokyn“ od Hospodina? 1 Sam 28,7,8

Čarování a pokusy získat spojení s mrtvými byly výslovně zakázány. Pokud Samuel žil, Saul ho o radu nežádal. Teď, když byl prorok mrtev, snažil se s ním vejít ve spojení (1 Sam 28,11—20). Tato událost připouští závěr, že se Saulovi zjevil v podobě proroka Samuela ďábel. Vždyť satan se dovede proměnit v anděla světla (2 Kor 11,14). Před skonáním věků má takových jevů přibývat (2 Tes 2,9; Zj 13,13,14; Mat 24,24).

V čem se Saul provinil podle úsudku biblického kronikáře? 1 Par 10,13,14

Odpověď, kterou obdržel, jej dokonale dohnala k zoufalství, takže si sáhl na život, podobně jako Jidáš (1 Sam 31,4). David však naříkal slovy: „Tak padli bohatýři!“ (2 Sam 1,19—27). Jistě vhodný doslov k lidskému životu, který tak skvěle započal a v takové beznaději skončil!

10. úkol — 8. března 1986

JOZIÁŠ — MUŽ ČINU

Základní verš: Př 4,18

Proroctví Izaiášovo podává také obraz poměrů, které panovaly v národě, když se Joziáš, ještě neodrostlý dětským letům, stal králem. V době, kdy převzal vládu, neznali už potomci Judovi Boha a jejich srdce byla suchá a vyprahlá. Joziáš se stal ještě v mladých letech nejvýznamnějším reformátorem Judey. Neúnavně se snažil, aby lid se vši vážností bral vůli Boží a řídil se jí (2 Král 23,25).

Ačkoliv Joziášův děd Manasses byl synem zbožného krále Ezechiáše, provozoval lid za jeho vlády i za vlády jeho syna Amona nejhorší modlářství. Je to výmluvný doklad, že odevzdání se Bohu není ničím, co se dědí, ale že je to rozhodnutí jednotlivce.

Joziáš zasvětil velmi brzy svůj život Bohu, jeho národ však mezitím klesl ve velkém odpadnutí od Boha neuvěřitelně nízko. Joziášovi záleželo především na duchovním blahu druhých, na duchovním postoji. Jeho příklad byl povzbuzením jiným, aby rovněž činili vůli Boží. Když Joziáš zemřel, „truchlil nad ním celý Juda a Jeruzalém“ (2 Par 35,24). Toto svědčí o jedinečnosti jeho povahy. Joziáš byl muž, jemuž Boží sláva ležela na srdci. Jeho poslušnost a pevnost jsou nám příkladem.

1. Nepříznivé předpoklady

Proč se dostává požeňání zvláště těm, kteří se přidrží víry v mladých letech? 1 Tim 4,12

Světlý předmět se silně odráží od tmavého pozadí. Nápadný příklad zbožného mladého krále Joziáše je v ostrém protikladu ke způsobu života jeho předků.

O jaké pozoruhodné skutečnosti je zmínka v biblické zvěsti o Joziášovi? 2 Král 22,1—2

Joziáš stál nyní před obrovským úkolem. Obyvatelé země byli modloslužebníky a neznali mravnost. Všude bylo plno oltářů zasvěcených Bálovi a jiným bůžkům. Na královském dvoře se veřejně provozoval kult hvězd. Zákon Boží byl zapomenut, nebo neznám. „Také nevinné krve proléval Manasses velmi mnoho, až jí naplnil Jeruzalém od jednoho konce k druhému“ (2 Král 21,16).

Říká se, že v prvních letech Manassesovy vlády byl prorok Izaiáš rozřezán ve dvě. Izrael upadl do zajetí, „protože neposlouchal Hospodina, svého Boha“ (2 Král 18,12).

2. Od svého mládí zaslíben Bohu

V čem je nejlepší záruka bohu libého života? 2 Tim 3,14,15

Dá se předpokládat, že Joziáš, který byl jmenován králem už v osmi letech, žil v poručení své matky Jedidy, která asi působila na svého syna podobným způsobem jako Jochebed na Mojžíše, nebo Eunika na Timotea. Boží milost zná mnoho možností, jak vést mladého, Bohu zaslíbeného muže, jako byl Joziáš. Výchova a milost Boží jej učinily takovým, jaký byl. Věřící rodiče se nemusí vzdávat naděje, ani když děti z rodičovského domu odejdou. Pokud vykonali, co bylo jejich povinností, mohou v pokojné důvěře odevzdat vše ostatní milostivému Božímu vedení. Vždyť on je schopen způsobit i zázrak, když mu plně důvěřujeme.

Jaké pokroky ve víře dělal mladý Joziáš? 2 Par 34,3

Bůh si povolal někdy i mladé lidi. Joziáš začal v 16 letech se vši vážností hledat Boha a ve svých 20 letech zahajuje v Jeruzalémě a v Judsku své dílo reformy. Místo bůžků svého otce hledal Pána svého královského předka Davida, který, rovněž ještě ve svém mládí, vyznává: „Bože, Bůh silný můj jsi ty, tebe hned v jitře hledám“ (Ž 63,2). Obecenství s Bohem hned za jitra přináší požehnání pro následující hodiny. Hledáme-li Boha v letech svého mládí, dostává se nám bohatství, jehož není možno nabýt jinak (Př 8,17).

3. Odvaha k reformám

Proč měl Izrael postupovat se vši rozhodností proti ctitelům bůžků a proti modloslužbě? 5 Moj 7,2—6

Víra v Boha, všemohoucího Stvořitele, byla naprosto neslučitelná s navyklými pohanskými úkony, které byly výrazem tehdejší kultury i náboženství. Bůh varoval izraelity hlavně před tím, aby se smísili s okolními národy, protože věděl, že by byli sváděni ke hříchu.

Jaký obrovský úkol musel Joziáš zvládnout? 2 Král 23,4—14

Reformátorské dílo Joziášovo zahrnuje:

1. Z Hospodinova chrámu jsou vyneseny všechny předměty, zasvěcené bůžkům (v. 4)
2. Pohanským kněžím je zakázána činnost, mnozí budou popraveni (v. 4.20)
3. Posvátný kult je zničen (v. 6)
4. Jsou odstraněni koně a vozy užívané při oslavách pořádaných k počtě slunce (v. 11)
5. Je zničen Tofet, místo, kde byly spalovány děti k počtě Molochově (v. 10)
6. Domy, zasvěcené bohyni lásky, jsou zbořeny (v. 7)
7. V celé zemi jsou odstraněny oltáře (v. 8.12—15.19)
8. Je zbořen Jeroboámův chrám v Bételu (v. 15); (viz také 2 Moj 32,20)
9. Hroby pohanských kněží jsou poskvrněny (v. 16)

4. Návrat k uctívání jediného Boha

Jakému úkolu se Joziáš věnoval, když očistil zemi od modloslužby? 2 Par 34,8

Joziáš poznal, že po obnově vnější musí nyní následovat i obnova vnitřní. Reformace totiž znamená dvě věci: Vytrhat a znovu zasít. Také církve má stále zapotřebí se obnovovat. Nauky nebo zvyky, které nejsou v souladu s Božím slovem, nemají v jeho církvi místo. Co nezasadil Pán, musí být vytrháno. Apoštol Pavel vede efezský sbor k vzájemné lásce, jednotě ducha, poznání Syna Božího a jeho plnosti a říká: „Pak už nebudeme nedospělí, nebudeme zmítání a unášení zánem kdejakého učení, lidskou falší, chytráctvím a lstivým sváděním k bludu“ (Ef 4,14). V průběhu staletí se mnohé nebiblické učení v církvi zakořenilo a poklá-

dá se za správné. Je to například učení o nesmrtelnosti duše, křest dětí, vzývání svatých, nepravý den odpočinku, mariánský kult a ospravedlnění ze skutku. Boží úsudek o tom zní: „Marne mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými“ (Miat 15,9).

K jakému důležitějšímu objevu došlo při opravách chrámu? Co z toho poznáváš? 2 Par 34,14

Byly objeveny dlouho pohřesované svitky. Dílo obnovy, vedené Joziášem, bylo o to pozoruhodnější, že bylo asi prováděno bez pomoci Písma svatého, protože to bylo nalezeno teprve v té době. Pozdější reformátoři jako Luther, Kalvín, Knox, Wesley a průkopníci naší vlastní církve měli přece jen psané Písmo Boží jako povzbuzení a vedení. V každém případě musel Joziáš pocítovat objevení Slova Božího jako přímé potvrzení díla, jehož se tak směle ujal. „Kam tvá slova proniknou, tam vchází světlo“ (Ž 119, 130).

5. Významný objev

Proč mělo čtení „zákona“ pro Izrael spasitelný význam? 5 Moj 31,12.13

V tom, že kniha Boží nebyla dlouho k nalezení a že tak upadla v zapomenutí, se odráží žalostný duchovní stav v Judsku. Po celou dobu úpadku ležely spisy bez povšimnutí na skrytém místě, ale Bůh je přece vynesl na světlo a potvrdil jejich přetvořující vliv na život člověka. Také za protestantské reformace byla bible znova „objevena“. Dlouho zůstávala skryta, aby pak byla vynesena jako světlo pro všechny lidi.

Jak si vysvětlíš královu reakci po přečtení svítků Písma? 2 Par 34,19—21

Když se předčítala „kniha Zákona“, slyšeli mnozí jen to, co Mojžiš kdysi napsal. Joziáš slyšel hlas Boží a jednal podle toho. U jeho poddaných se to nedalo předpokladat. Joziáš nerekł: „Já jsem o té knize nic nevěděl, toto jsou staré zákony a časy se změnily...“ Za časů Joziášových mělo být slovo Páně dodržováno právě tak, jako v době, kdy bylo vysloveno. Ještě dnes je stejně závazné jako tehdy.

Joziáš jednal podle stupně poznání, jakého se mu dostalo, a nyní toužil po osvětlení dalším. Nebyl spo-

kojen s tím, co už udělal, a snažil se ve vší pokoře o to, co si Balám žádal jen zdánlivě: „Ať zvím, co bude Hospodin dále se mnou mluvit“ (4 Moj 22,19). Odpověď obdrželi poslové od prorokyně Chuldy, která bydlela v Jeruzalémě (2 Par 34,23—28).

6. Smlouva věrnosti

Na jakém základě uzavřeli Joziáš a lid smlouvu s Hospodinem? 2 Par 34,29—32

Odpověď prorokyně Chuldy krále zneklidňovala. Smlouva, kterou Izrael uzavřel v dobách dřívějších, nebyla vůbec dodržována. Joziáš shromáždil tedy starší z Judy a lid, a sám předčítal z knihy smlouvy. Joziáš šel vlastním příkladem a přiměl i lid, aby se znovu cele odevzdal Hospodinu (2 Král 23,3). Králova lítost byla opravdová a hluboká. Měl „zjhlé srdce“, jak řekla Chulda (2 Par 34,27). Ale jak velký byl počet těch z jeho lidu, kteří toto odevzdání s ním nesdíleli. Svých bůžků se sice zřekli, ale mnozí na nich ještě tajně lpěli. Napomináním a vnějším nátlakem se málo dokáže, chybi-li vnitřní odhodlání upustit od nepravosti a žít pro Boha.

K jaké náboženské obnově dovedl Joziáš celý národ? 2 Par 34,33; 35,1.16.18

I když se Juda nadále těžce prohřešoval, jedna věc trvá — zpráva o mladém muži, který měl jediný cíl — žít pro slávu Hospodinovu. Dal se odvážně do díla a v nesmlouvavé poslušnosti odhodlán plnit vůli Boží „neuchýlil se napravo ani nalevo“ (2 Par 34,2).

SAMSON — SILNÝ SLABOCH

Základní verš: Př 4,26.27

Někteří lidé jsou známí tím, co mimořádného udělali, jiní tím, co udělat zapoměli. Na Samsona se hodí obojí. Jen málokdo měl tak dobré duchovní předpoklady a tak slibný začátek života jako tento izraelský silák — hrdina. Bilance jeho života však ukazuje, jak tragické mohou být následky, když se nevyužije nabízených možností.

Už často se ukázalo, že i ti nejslabší lidé mohou být silní, chodí-li s Bohem. Případ Samsonův ukazuje až příliš zřetelně, že i ten nejsilnější je bez Boha slabý. O Samsonovi bylo řečeno, že byl mužem silných svalů a slabých zásad. Není pochyb o tom, že to nebylo vinou výchovy, které se mu dostalo, neboť i člověk ve víře vychovávaný, jako Samson, může nedbat pokynů Božích, může dát přednost své vášni před verností zásadám a řídit se vůlí vlastní místo vůlí Boží. Člověk, který tolik podléhá pokušení, jako podléhal Samson, se musí neustále řídit Ježíšovou radou: „Bdíte a modlete se, abyste neupadli do pokušení“ (Mat 26,41). Samson nebděl ani se nemodlil.

Příběh o Samsonovi nám dovoluje nahlédnout do působení Ducha svatého. Kdyby se byl Samson dal cele do služeb Ducha Božího, mohl se stát jedním z nejvýznamnějších vůdců Izraele. Jako osvoboditel Izraele z doby soudců nežil svůj život marně. A jestliže si i my na příběhu jeho života ujasníme, proč bychom měli ochotně a důsledně plnit Boží příkazy, pak měl tento život zcela jistě svůj smysl.

1. Poselství anděla

Do jaké míry může být pro všechny rodiče Manuova modlitba poučením? Soud 13,8

Stejně jako Manue by se měli všichni rodiče obracet k Bohu a ptát se: „Na co je nutno u toho chlapce dbát a co s ním máme činit?“ (v. 12) Samson byl obdařen rodiči, kteří chtěli plnit vůli Boží. První příkaz Boží se

týkal matky samé (Soud 13,4). Matčin způsob života má na dítě buď dobrý, nebo špatný vliv. Jestliže matka myslí na jeho blaho, bude se zásadně ovládat, cvičit v umírněnosti a sebezapření... Dětem se musí věnovat péče, ještě než se narodí. Poučení, jež dala nebesa oněm židovským rodičům a které pak bylo ještě dvakrát velmi jasně a vážně opakováno, však svědčí o tom, jaký význam mu připisuje náš Stvořitel.

2. Zasvěcený Bohu

Coto znamená být Božím zasvěcencem? Soud 13,7; viz 4 Moj 6,2—6

Zasvěcenec Boží — nazarejský — byl někdo, kdo se kvůli zvláštnímu úkolu uchýlil do ústraní a zasvětil Bohu jako „Hospodinův svatý“ (4 Moj 6,1—8). Samuel a Jan Křtitel byli zasvěceni Hospodinu po celý svůj život.

Sliby, spojené se zasvěcením, vyžadovaly sebezapření, zvláště pak zdrženlivost od všech výrobků z vinné révy a také kultickou čistotu. Protože Samson byl povolán za osvoboditele Izraele, musel i on žít podle přísných hledisek a být příkladem posvěceného způsobu života (Iz 52,11; 1 Tim 5,22).

Jak byl Samson připravován pro svou službu osvoboditele Izraele kromě výchovy, které se mu dostávalo od jeho zbožných rouličů? Soud 13,24,25

U Samsona bylo stále zřetelnější působení Ducha Božího, což se projevovalo v jeho tělesné síle a touze po činech. Za jeho života se ukázalo, že Samson sám měl do jisté míry ve svých rukou klíč k tomu, aby byl naplněn božskou mocí, tj. aby byl poslušen Hospodina a byl mu zcela oddán (Sk 5,32). Toho „klíče“ se chtel satan zmocnit. Osobní zápas, který Samsona očekaval, byl těžší než střetnutí s Filištínskými (Ef 6,11).

Proč potřebuje každý věřící přijmout Lucna svatého? Ef 3, 16; 5,18

Jak byla poprvé vyzkoušena pravost Samsonovy oddanosti Božím cílům? Soud 14,1,2

Nekontrolovaný citový život působil Samsonovi neustálé těžkosti. Aniž si toho byl vědom, blížil se Samson své osobní krizi. Pod vlivem touhy, která ho ovlád-

la, přestal dbát vůle Boží (viz PŘ 14.12). Samson byl tak poblázněn, že nedbal nejen rodičovské rady, ale ani výslovné vůle Boží (5 Moj 7,3.4).

3. Nesprávné pořadí

Čím se dal Samson vést při volbě své ženy? K čemu by mu bylo mohlo sloužit setkání se Išem jako podobností? Soud 14.3.7 (1 Petr 5.8)

Právě kdýž měl začít provádět daný Boží příkaz, tedy v době, kdy měl především zůstat věrný Bohu, spojil se s nepřáteli Izraele. Neptal se, zdali volbou této dívky uctí Boha, nebo zdali se tím dostává do postavení, v němž nemůže splnit svůj životní úkol. Všem, kdo se snaží nejprve svými činy ctít Boha, slíbil Hospodin moudrost. Pro ty však, kdo si přejí jednat, jak se jim líbí, není žádného zaslíbení.

Erotická touha není jistě dostatečnou oporou pro mravně správná rozhodnutí. Samson jí však ve svém chování podlehl a za tímto nemoudrým krokem měly následovat další. Tak iako v příhodě na cestě k jeho budoucí ženě (Soud 14.5.6), Hospodin by mu byl mohl pomoci i v onom pokušení, kterým pro něho bylo filištínské děvče, kdýby je Samson iako pokušení pochopil.

Jak jednal Samson s Filištínskými? Čemu dával přednost? Soud 14.12.13.18.19: 15.4—8 (Ř 8.5.6)

Samson nedokázal dát přednost věcem podstatným. Strávil příliš dlouhou dobu v nepřátelské zemi a příliš málo času s Hospodinem. Protože nedbal na to, aby svůj duchovní život rozvíjel, ovládla jej tělesnost (Ř 8.12.13). V tomto smyslu podléhá každý pokušení jiného druhu. Některé pokouší pýcha, jiné sobectví, vášeň, peníze jiné žárlivost, jiné zase vlastní jazyk, mnohé víno, jiné nemravnost... V každém případě dá satan — cobv obratný rybář — takové vnadidlo na svou udici, jaké má ryba ráda.

4. Hra s ohněm

Do jaké míry byl v Samsonově pochybném mravním jednání obsažen zárodek zkázy? Soud 16.1—5 (PŘ 6.27)

Kdýž se zamýšlíme nad Samsonovou nevěrou a bezcílností i nad tím, jak svým nazarejským zaslíbením

pohrdl, musíme obdivovat Boží věrnost a trpělivost. Hospodin měl svůj plán s tímto „bohatýrem“ a ještě ho stále miloval. Samson určitě věděl, co může od Filištínských očekávat. Při jedné příležitosti ho však jeho vlastní lidé vydali svázaného Filištínským, ze strachu před jejich pomstou za Samsonovy odvetné akce.

Kam to vede, když my lidé podceňujeme Boží dobrotu a shovívavost? Ř 2.4—8

Samson zřejmě spoléhal stále víc na svou nadlidskou sílu a stále méně na sílu Boží, takže marnivost a troufalost v něm nabyly vrchu. Bvl si svou silou tak jist, že zapomněl na své svrchované povolání i na vlastní smysl svého života. Jeho troufalost však z něho udělala blázna, kterého vlastní bezstarostnost nakonec zahubila. Vždyť „prostoduché zavraždí jejich odmlítavost, hlupáky zahubí jejich netečnost“, praví se v PŘ 1.32.

Co říká apoštol Pavel o těch, kdo se proti Boží dobrotě a shovívavosti protiví? Ř 2.3—11

Jako tehdy Samson i dnes mnozí lidé špatně chápou Boží shovívavost a kupí jeden hřích na druhý. Po hříchu v Gáze, kterého Samson nelitoval, došlo k hříchu v údolí Sorek (Soud 16.1—4). Hospodin však měl se Samsonem trpělivost a dvacet let se snažil přivést ho k sobě zpět.

5. Nebezpečná troufalost

Následující verše ukazují, jaký Samson byl. Čti je a přemýšlej o jejich důležitosti:

Soud 14.1—3

Soud 15.1—5

Soud 15.9—16

Soud 15.18—19

Soud 14.5.6

Soud 16.1—3

Soud 14.8.10—20

Soud 16.4—21

Dalila nechala Samsonovi třikrát vytušit pravý důvod, proč chtěla poznat jeho tajemství. Snad to byl jakýsi druh hry. Pak by to byla ovšem hra s největším rizikem. Rozhodně to nebylo hodno toho, jemuž Hospodin propůjčil svého Ducha, aby si takto zahrával se svatými dary.

Na tomto poučném příběhu si s hrůzou uvědomujeme, jak se hřích při každém pokušení pomalu a nepo-

zorovaně blíží k srdci. Samson nám připadá jako můra, která krouží stále těsněji kolem otevřeného ohně, až je konečně do něho vtažena a jím pohlcena. Takový skutečně byl i Samsonův osud.

6. V tísní člověk nabývá rozumu

Co bylo příčinou Samsonova pádu? Soud 16.16—20

Samson svou „hrou s hříchem“ překročil bod, odkud už nebylo cesty zpět. Neposlušnost se zpočátku podobá tenké šňůře, která se však brzy mění v silná lana. Hřích svazuje a oslepuje a končí v poutech. To, že býval příliš často neposlušný a že si pohrával s hříchem, vyneslo Samsonovi mzdu hříchu.

Kdy se Samson konečně vzpamatoval? Soud 16.28

Teprve když ho zbavili zraku, začal Samson uvažovat a jasně si uvědomil tři věci:

- 1. Svou velkou pošetilost.** Ve svém sebevědomí a domnělé moudrosti se netázal na radu Hospodina ani lidí.
- 2. Hloubku svého pádu.** Z osvoboditele se stal zajatec, protože neposlušnost neláme pouze příkázání, láme i člověka. Samson ztratil svou sílu, svůj zrak, svobodu i svou důstojnost služebníka Božího.
- 3. Nekonečnost Božího slitování.** Apoštol Pavel mluví o Bohu naděje (Ř 15.13) a v tomto smyslu nebyl Samson docela Hospodinem opuštěn. Trpící a ponížený sloužil Samson Filištínským k obveselení. Tu si uvědomil víc než kdy předtím svou slabost a jeho bída ho přivedla k pokání. Jako onen zločinec na kříži, tak se modlil i Samson, aby se Hospodin na něho rozpomenul. Modlitby obou byly vyslyšeny.

K celkovému pochopení příběhů o Samsonovi si musíme ujasnit, že pokušení je vystaven každý člověk, ale ti, kteří jsou povoláni k úkolům zvláštním, jako třeba Samson, jsou vystaveni pokušením mnohem silnějším. Nesčetní starozákonní mužové víry a četní následovníci Ježíšovi mezitím dokázali, že Boží pomoc je spolehlivá, a vedli vítězný život.

JOZUE — POSLUŠNÝ NÁSLEDOVNÍK

Základní verš: Ž 119,112

Když vedl Jozue Izraelce přes Jordán do země kananeiské, přišel znovu do krajin, kde byl před 38 lety na průzkumu. Jozue a Kálef byli z oněch dvanácti zvědí jediní, kteří byli tehdy přesvědčeni, že s Boží pomocí mohou přemoci obrv, kteří tam sídlili (4 Moi 13,29: 14,6—9). Nyní nadešel čas, kdy lid „vyvedený“ Mojíšem z Egypta měl být pod vedením Jozua „přiveden“ do země kananeiské. Jméno „Jozue“ znamená „Jahve je osvobození“ nebo „Jahve je spása“. Již podle jména Jozue tedy obrazně ukazuje na Kristovo dílo. Z nouště bezcílného bloudění nás Kristus přivádí do společenství s ním a dává nám všechno, co zaslíbil.

Svou sílu čerpal Jozue z trojnásobné jistoty:

1. Věděl, že Hospodin ho povolal (5 Moi 34,9) a byl odhodlán učinit všechno, co Hospodin od něho bude očekávat.
2. Spoléhá na Boží zaslíbení (Joz 1,3—5). Byl ochoten dát se noužít pro službu Hospodinu, iak toho bylo zanedbání, a následky přenechával iemu.
3. Dal se vést Boží vůli (Joz 1,8). Jozue byl s Mojíšem na hoře Sinai, když tam Hospodin oznámil svou vůli. Věděl, že kdo se řídí zákonem, má také právo na jeho zaslíbení. Znat Boží vůli je sice důležité, ale to samo nestačí. My se této vůli musíme odevzdat a podle toho se chovat. Jozue to dělal.

1. Jasný postoj

Jaký smysl měla Jozuova výzva? Joz 24,14,15

Jozuova výzva byla naprosto hodnověrná, neboť celý svůj dlouhý život byl cele oddán Bohu a s jeho lidem ho snojovaly společné zkušenosti víry. Nejdůležitější z nich se odehrávala před víc než dvaceti lety. Události spojené s dobvtím Jericha tehdy každému jednotlivci v národě jasně ukázaly, jak je důležité být ve všem poslušen Bohu.

Jak se Jozuemu dostalo před Jerichem ujištění o Boží pomoci? Joz 5.13—15

V našem osobním křesťanském životě se nám dostává vítězství tehdy, kdž se dáme Bohem ochotně vést a jednáme podle jeho příkazů. „Zbraně našeho boje nejsou světské, nýbrž mají od Boha sílu bořit hradby“ (2 Kor 10.4).

2. Rozkaz z neivyššího místa

Jaké pozadí měly Boží pokyny pro dobytí Jericha? Joz 6.2—5 (Žid 11.30)

K nejnodivnějším nařízením, jaké kdy nějaký velitel dostal a předal dále, patřil příkaz daný u Jericha. Neměly se kopat zákopy ani budovat útočná postavení k prorazení bran, neměly se shánět žebříky ani jiné nářadí k překonání hradeb. Jozue byl jistě příkazem překvapen, ale uposlechl bez váhání. Boží cestv jsou nám někdy nepochopitelné. Naše důvěra se pozná podle toho, že se řídíme Božími příkazy. Kněží měli nést schránu smlouvy kolem obleženého města a válečníci, idoucí před nimi, měli troubit na polnice (Joz 6.6—9). Pochoduícímú lidu bylo řečeno, že nikdo nesmí ani hlesnout (Joz 6.10).

O čem svědčí opakovaná zmínka o truhle smlouvy před Jerichem? Joz 6.4.6—9.11—13

To, že se truhla smlouvy obzvlášť zdůrazňuje, ukazuje, že blízkost Boží dávala bojovníkům jistotu, že celý boj se děje z příkazu Božího a že je záležitostí hluboce náboženskou. Lidé neměli jen nečinně posedávat kolem a čekat na zázrak, ale dostali příkaz k pochodu. Svůj díl si vykonat musíme. Bůh dobře ví, co nedokážeme (Jan 11.39; Mat 14.19).

Jozue zřejmě dovedl přenést svou neotřesitelnou důvěru v Hospodina i na své podřízené. Kdo je povolán, aby bojoval pro Hospodina, nesmí se vzdát modlitby, svědectví a kázání. Musí jako Jozue začít na kolenou vybojovávat vítězství.

3. Nesmířitelnost s hříchem

Jaký základní předpoklad pro vítězství byl už jmenován v knize Jozue 3.5?

Ježíš nás ospravedlněním a posvěcením vvvádí z hříchu do obecenství s ním (1 Jan 1.7). Opravdová svatost pochází z toho, že se každodenně radostně podrobujeme vůli Boží. Bůh bude mocně působit mezi těmi, kdo mu zůstávají za všech okolností věrni. On zadržel vody Jordánu a nechal lid Izraele přejít na druhou stranu. Silné zdi Jericha se zřítily, kdvž se lid naplněný vírou dal na pochod, jak mu bylo přikázáno. Krok za krokem osvědčoval Hospodin svou sílu. Kdo z věřících se smíří s hříchem a není plně oddán Bohu, musí počítat s neblahými následky. „Tolerance“ je sama o sobě chválná vlastnost pro mezilidské vztahy. Kdvž pak jde o vůli a příkazy Páně, chtějí mnozí zaujmout tvůž postoi — věří, že Bůh se spokojí s něčím menším, než přikázal. Nezapomíneime, že Hospodin dal Jozuovi přesné příkazy i k dobytí Jericha. Chceme-li vítězit, nemůžeme zanedbávat poslušnost (Joz 6.18).

Jak splnil izraelský lid Hospodinovy požadavky při dobytí Jericha? Joz 6.18.20.21.24

4. „Malá“ příčina, velký následek

Proč byla Achanova krádež zvlášť hodna zavržení? Joz 7.1: 6.17—19

Při srovnání se zánikem velkého města se může zdát Achanova neposlušnost nepatrná, avšak pro osud Izraele to znamenalo okamžitý obrat k horšímu. Bůh tím chtěl ukázat, že vztah s ním je přerván. Jakmile se to stane, pak ani práce na díle Božím neposkytne jistou záruku Boží pomoci. Něco tu nebylo v pořádku.

Čím byl v Božích očích tento neúspěch způsoben? Joz 7.10—12: Iz 59.1.2

Hřích jednoho člověka může někdy zastavit pokrok celé skupiny. Napřed musí být odstraněna překážka, která stojí v cestě přílivu Boží síly (viz Joz 7.12). „Vstaň! Posvěť lid.“ vyzval Hospodin Jozua. „uprostřed tebe je něco, co propadlo klatbě“ (v. 13).

Poučení je jasné: Kdvž má Boží síla viditelnou překážku, prolože se jednalo neposlušně, musí se k mod-

litbě přidat i osobní sebezkoumání a vůle se změnit. Neodpuštěný hřích tedy snižuje účinek modlitby. Pokořit se pro trápení samo je zbytečné, pokud člověk není pokořen kvůli hříchu. Je pravděpodobné, že hřích Achanův ukázal i ducha jiných lidí a že bylo zapotřebí rychlého činu (srovnej se Sk 5,1—10).

5. Nevyznaný hřích

Z čeho může každý hříšník čerpat naději? Iz 55,6.7

Bez Božího odpuštění by nebylo pro nikoho z nás naděje. Nabídku odpuštění však váže Bůh na určité podmínky. On nás nezachraňuje v našich hříších, ale z našich hříchů (viz Mat 1,21; 1 Jan 1,9). Po pokání musí přijít obnovení, a to nejen v chování, ale i ve smýšlení. To je nám umožněno působením Ducha svatého.

Jaký postoj musí hříšník zaujmout, nechce-li pohrdnout Boží milostí? Př 28,13

„Více než vlivu zjevných protivníků — nevěřících a posměvačů — by se měla církev obávat vlivu nedůsledných vyznavačů Kristových. Oni vnášejí mdlobu mezi lid Boží a připravují ho o Boží požehnání. (EGW: Patr. a proroci, str. 369—370)

Nevyznaný hřích nás vylučuje z Boží přízně a připravuje nás o Boží požehnání. Činí nás slepými vůči Boží vůli, oslabuje nás v naší službě Bohu a přináší bolest těm, kteří by chtěli Boha uctívat.

6. Milost a spravedlnost

Jak jednal Jozue s pachatelem? Čemu se můžeme naučit z jeho způsobu jednání? Joz 7,18.19

Jozue jednal podobně jako později Ježíš, když se obrátil na svého zrádce Jidáše: „Příteli, nač jsi přišel?“ (Mat 26,50) Jozue mluvil k Achanovi jako k vlastnímu synovi.

Jakou metodou byl v době Jozuově nalézán viník? Joz 7,13.14

Hospodin dal příkaz, aby se viník hledal losem. Tím chtěl odhalit vinu tak, aby každý jednotlivec v táboře byl o ní přesvědčen. Jde mu o to, aby odstranil každou pochybnost v srdci těch, které soudí. Při posledním soudu se ukáže nejen smýšlení Ježíše — Soudce — ale

i svéhlavost ztracených, stejně jako hluboce pročitěná věrnost vykoupených i důvěřivý souhlas nebeského světa.

Jak dnes získáme jistotu, že nám byla naše vina odpuštěna? 1 Jan 1.8.9: 2 Kor 13.5 (Joz 7.25: 8.1)

Jestliže jsou hříchy doznány dobrovolně a s lítostí, která vychází ze srdce, pak bude Bůh jednat podle svého velkého milosrdenství. Achan se však přiznal, až kdýž byla jeho vina prokázána, proto musel být za svou neposlušnost ztrestán (Joz 7.24—26).

Bůh nám chce svým Duchem pomáhat, abychom došli k poznání svých hříchů (Jan 16.8). Měli bychom o to s Davidem prosit: „Bože, zkoumej mě, tv znáš mé srdce, zkoušej mě, tv znáš můj neklid“ (Ž 139.23). Jestliže jsme udělali všechno, co nám Bůh přikázal, pak smíme také očekávat všechno, co nám přislíbil.

13. úkol — 29. března 1986

POSLUŠNOST — ZDROJ POŽEHNÁNÍ

Základní verš: Ef 1,3

Ježíš řekl, že přišel, abychom my „měli život a měli ho v hojnosti“ (Jan 10.10). Bůh chce, aby se této hojnosti dostalo všem. Pavel mluvil o „plnosti Kristova požehnání“ (Ř. 15.29), která byla jemu samému darována a kterou chtěl dál předávat jiným. Kdybychom neustále zůstávali ve shodě s vůlí Boží a dávali se jim vést, proudilo by do našeho nitra tolik síly a míru, kolik by se nám žádným jiným způsobem dostat nemohlo. Poslušnost je odměnou sama o sobě.

E. G. Whiteová napsala při pohledu na dějiny Izraele: „Jen poslušností Božích přikázání se měla uskutečnit ohromivá zaslíbení daná Izraeli. Také my se můžeme znovu více podobat Božímu obrazu a zakusit hojnost Božího požehnání v oblasti hmotné i duchovní jen tehdy, jsme-li poslušní Boha“ (Kristova podobnost, str. 180).

V tomto čtvrtletí jsme se zabývali životy některých osob a přemýšleli jsme o tom, jak za různých životních okolností reagovali na projevenou vůli Boží. Poznali

jsme, že poslušností se nerozumí jednotlivé činy — at jsou sebelepší — nýbrž že je to životní postoj, jímž se člověk řídí při svém jednání. Tak tomu bylo u Ježíše a tak by tomu mělo být i u nás. Ježíš řekl: „Neboť jsem sestoupil s nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal“ (Jan 6,38).

Tato závěrečná úvaha o čtyřech biblických životních situacích má ukázat, jak Bůh odměňuje ty, kdo plní jeho vůli. Znakem Božeho lidu je ochotná, milující a radostná poslušnost ve všem, co nám On říká. Požehnaní se nam dostává nejen za plnění, ale i při plnění vůle našeho milujícího Pána.

1. Nesnáze při svatební hostině

Proč naše nejvyšší úcta patří Bohu? Ef 3,20.21

Bible nam ukazuje, že Boží dobrota předstihuje všechna lidská očekávání. Hned na počátku svého působení Ježíš, na svatbě v Káni, názorně ukázal na tento důležitý princip a umožnil nahlédnout do Božeho působení.

Jaký význam má skutečnost, že Ježíš se zúčastnil svatby? Jan 2,1.2

Udalost v Káni ukazuje, co se děje, když je Ježíš pozván do lidského srdce, nebo do rodiny.

Co znamenala Ježíšova poněkud neobvyklá odpověď na Marinnu prosbu? Jan 2,4

Matčiné žádosti o pomoc — jistě dobře míněné — jsou tu zřetelně vymezeny hranice. Po třicet let byl Ježíš jejím milujícím a poslušným synem a na jeho lasece k ní se nic nezměnilo. Nyní však musel začít konat dílo svého nebeského Otce. Žádná pozemská pouta ho nesměla zdržovat od jeho poslání, nebo jeho dílo měnit. Musel zůstat volný, aby mohl konat vůli Boží. Toto naučení platí i pro nás. Boží povolání stojí výš než pouta lidského přibuzenství.

Tato odpověď také ukazuje, že Ježíšova matka neměla být u svého syna žádnou přimlůvkyní za nás. Mnozí ji uctívají jako královnu nebes a žádají ji o pomoc, jako by ona byla spolu s Kristem vykupitelkou lidstva. Pro to však není žádný biblický podklad. Kristus je naším přimlůvcem u Otce (1 Tim 2,5). Marii však

nikdy nebyla určena úloha naší přimluvky. Cesta k Otci je volná a otevřená prostřednictvím Ježíše.

2. Důvěřivý návrh

Z čeho můžeme poznat, že shoda mezi Ježíšem a matkou nebyla nikterak zkalena? Jan 2,5

Rozhodně bylo od Marie moudré, že důvěřovala autoritě svého Syna. I dnes je nejvyšší moudré mít takovou důvěru v Boha. A co víc, v oněch několika Mariiných slovech leží klíč k neomezenému požehnání. Slova tehdy platila sluhům, kteří dobrovolně vypomáhali při hostině. Této radě by měli sluhové Boží naslouchat v každé době.

V čem museli sluhové „při přípravě“ osvědčit svou víru? Jan 2,6—8

Bůh nekoná za nás lidi to, co dokážeme sami, protože by to vedlo k oslabení naší víry. Velké kamenné džbány byly naplněny „až po okraj“. Tato nepatrná poznámka je důležitá. Sluhové poslechli; neprotestovali ani nepochybovali. Stejně můžeme i my ve svém životě rozhodovat o rozsahu Božího požehnání tím, že se naučíme chápat Ježíšovy požadavky a ochotně konáme všechno, co on nám říká.

3. Víc než dost

Na čem se projevila hodnota Ježíšova zázraku? Jan 2,9,10

Kdy se stalo z vody víno? Stalo se to ještě ve džbánech nebo při ochutnávání? Nevíme. Zázrak se udal poté, co sluhové jednali podle vůle Mistrovy. To je vlastně všechno, co musíme vědět. Ti, kteří jednali podle slov Ježíšových, věděli, odkud se víno vzalo. Pro toho, kdo vytvořil hrozen, bylo stejně snadné vytvořit i šávu. Ježíš neúnavně pomáhal svým bližním, ale odmítl učinit zázrak, jímž by uspokojil své vlastní potřeby. On také nikdy neužíval své božské moci k tomu, aby uspokojil touhu po senzaci. Jeho činy a zázraky byly vykonány pro blaho jiných. Pro mnohé zůstává spornou otázkou, jakého druhu byl nápoj, který Ježíš opatřil. Místo planých diskusí bychom se měli přidržet toho, že Bůh si nikdy neprotiřečí.

Dal by On, který říká: „Vino činí posměvače a nápoj opojný nepokojného“ (Př 20,1) — člověku něco, co by mu mohlo škodit? Stejně píše i Ellen G. Whiteová: „Vino, jímž Pán zásobil hosty, a to, které dal učedníkům jako symbol své krve, byla čistá hroznová šťáva.“ života, našeho rodinného života, našich sborů. Co je v přeneseném smyslu může Ježíš změnit kvalitu našeho mdlé a bezbarvé, může jeho přítomností učinit obcerstvující a oživující (viz Jan 10,10).

4. Účinné uzdravení

Cím bylo vážně ohroženo postavení a úspěch Námánův? 2 Král 5,1

V čem má svůj počátek Námánovo uzdravení? 2 Král 5,2.3

Věrnost děvčete, které se v cizí zemi nevzdalo své víry a její prosté, ale důvěryhodné svědectví (2 Král 5,2.3) přimělo Námána, aby podnikl cestu do sousedního Izraele a vyhledal tam Božeho proroka.

V čem se v příběhu o Námánovi projevilo působení Boží? Cemu se musel nemocný důstojník naučit? 2 Král 5,10—14

Popravdě řečeno vypadala čistá voda obou řek Abany a Fariaru mnohem lépe než kalné vody Jordánu. Nebylo divu, že si Námán ve své uražené ješitnosti chtěl nyní sám předepsat léčebnou kúru. Člověk však nedovede posoudit Boží cestu, která jej má zachránit. „Mé úmysly nejsou úmysly vaše“, říká Hospodin (Iz 55,8). Podmínky radostné zvěsti mohou vyvolat nevůli, jsou-li špatně chápány. Už pro její prostý způsob podléhají mnozí pokusem ji odmítnout. Na své cestě musel Námán nejen sestoupit s pohoří dolů k Jordánu, ale také vstoupit do bahnitého řečiště. Musel tedy poznat, co znamená být pokorný a poslušný, musel vyměnit svou pýchu za pokorné srdce ochotné poslechnout. Námán se stal čistý tím, že konal vůli Boží. Pln radosti nad svým vyléčením se vrátil k prorokovi, podobně jako onen malomocný uzdravený Ježíšem, aby vzdal Bohu díky (viz Luk 17,10).

5. Bůh pečuje o svůj lid

Jak se staral Hospodin o lid Izraele v době dlouhodobé nouze? 2 Moj 16,3.4.6.7

Mnoho zázraků se událo při vyjití z Egypta, při putování pouští i při vstupu do Kanánu. Jestě víc však muselo zapůsobit to, že tu denně byla pro všechny lid mana. Izrael se z toho měl naučit cele spoléhat na Hospodina (viz 2 Moj 16,4—7,12—31). Manna představovala také dar duchovní (Ž 63,2; Mat 6,11). Živení obilím nebeským, přesvědčovali se každodenně, že Boží zaslíbení je zabezpečuje před nouzí, jako by kolem nich byla pole vlnícího se obilí úrodných nížin Kanánu.

Proč byla pro sobotu zvláštní opatření? 2 Moj 16,5. 22—26.29

Manu seslal Bůh z nebe ještě před tím než bylo dáno Desatero. Tento zázrak, který působivě připomínal svěcení sobotního dne jako soboty Páně, se opakoval víc než 2 000krát po vyjití z Egypta a ustal po čtyřiceti letech, když Izrael vstoupil do Kanánu (Joz 5,12).

6. Na jeho slovo

Jak došel Petr k jedné z těch zkušeností víry, které formují a obohacují život člověka? Luk 5,4—9

Petrova odpověď ukazuje, co je pravá poslušnost. Mnozí lidé naší doby byli zachvázeni únavou — stejně jako učedníci — protože úspěch se nedostavil. Kazatele a misionáři, učitelé i laičtí pomocníci pracovali dlouho a „ulovili“ často jen málo. Jeden divák se zeptal kdysi rybáře, který zrovna vyprazdňoval plnou síť: „Není to těžká práce vytahovat síť plnou ryb?“ Rybářův obličej, ošlehaný větrem a nepohodou, v té chvíli ztvárnil a on odpověděl: „Nejtěžší jsou ty sítě, které se vytažují prázdné.“

V čem je ukryto tajemství úspěchu našeho života? Jan 15,5

Kristus řekl jednou o sobě jako o člověku: „Sám od sebe nemohu dělat nic... Nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal“ (Jan 5,30). Přemožen padl Petr Spasiteli k nohám. Připadalo mu, že ho od Ježíše dělí celé světy, na druhé straně však toužil po vroucím

společenství s ním. On i jeho druhové „nechali všeho a šli s ním“ (Luk 5,11). Podivuhodná bývá Boží odpověď, jestliže my poslušné konáme, „cokoli nám nařídil“ (Jan 2,5).